

Всеукраїнська екологічна ліга

Звіт про роботу Всеукраїнської екологічної ліги у 2011 році

ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА

Станом на **28 грудня 2011 р.** маємо **233 міських, районних та селищних осередків**. Чисельність організації складає **13950 осіб**.

За цей рік в структурі організації з'явилися нові осередки: Золотарівський сільський (Шахтарський район, Донецька область), Мукачівський міський (Закарпатська область), Шабський сільський (Білгород-Дністровський район, Одеська область). Відновлено роботу Хорольського районного осередку ВЕЛ (Полтавська область).

В цьому році відбулося два засідання Правління ВЕЛ згідно статутної діяльності організації: **18 лютого** – розширене засідання Правління ВЕЛ за участю голів обласних організацій, Наукових рад ВЕЛ та координаторів ВДС «Екологічна варта», та **6 жовтня** – засідання Правління ВЕЛ.

У цьому році Виконком ВЕЛ посилив роботу зі зверненнями громадян щодо можливих екологічних загроз та небезпек.

3 червня Виконком ВЕЛ працює над зверненням мешканці села Золотарівка Шахтарського району Донецької області та члени Золотарівського селищного осередку ВЕЛ щодо негативних наслідків діяльності виробництва ТОВ «Укрспецлитъ» (таємно плавлять кольоровий метал).

На початку липня ВЕЛ розглянуло звернення щодо будівництва Пролетарському районі м. Донецька підприємства з виробництва енергії з відходів, яке на справді згідно наданої документації (ТЕО, висновків громадської експертизи) виявилось майбутнім сміттєспалювальним заводом, тобто основна мета якого – спалювати відходи, а не переробляти їх, а виробництво енергії – це лише побічний продукт згоряння.

Тому, з огляду на важливість питань охорони атмосферного повітря, збереження здоров'я місцевого населення, вирішення питання поводження з відходами в Донецьку, ВЕЛ звернулася з листом до голови Донецької обласної ради з проханням відмовитись від запланованого будівництва як еколого-небезпечного і шкідливого для здоров'я населення об'єкта та комплексно підійти до розв'язання проблеми поводження з твердими побутовими відходами в м. Донецьку.

Загальнонаціональні кампанії ВЕЛ

У січні ВЕЛ активно продовжила кампанію щодо ветовання Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (розпочалася у 2010 р.), ухваленого Верховною Радою України 13.01.2011 р. як такого, що порушує конституційні права громадян України, знищує засади державної екологічної експертизи, призводить до погіршення стану довкілля та збільшує ризик для здоров'я населення України.

Було проведено збір підписів, акції протесту біля Адміністрації Президента України з вимогою ветовання цього Закону Президентом України. Як показав подальший перебіг подій, і кияни, і представники інших регіонів активно відгукнулися на підтримку вимог, викладених у зверненні до Президента. Лише протягом години, доки тривало пікетування, учасниками акції зібрано понад п'ятсот підписів на підтримку вето, які пізніше було передано до Адміністрації.

Крім того, протягом дня до Президента надіслали підписні листи, телеграми, факси та окремі звернення десятки громадських осередків з різних куточків України, а також велика кількість небайдужих громадян. У цих зверненнях висловлено тривогу щодо змісту нового закону і тієї поспішності, з якою він приймався.

В цьому році ВЕЛ долучилася до всеукраїнської громадської кампанії «Збережемо українські степи!». Степова зона займає 40 % території України, але справжніх цілинних степових ділянок залишилось менше ніж 3 %. В Україні досі немає юридичного визначення степу, через що навіть в офіційних документах його означають як «малопродуктивні, деградуючі та еродовані землі», що значно ускладнює захист степових ділянок. І це при тому, що біологічне різноманіття степу порівняно з іншими екосистемами України є найбагатшим. Наприклад, воно втричі перевищує біорізноманіття діброви. Одним з механізмів захисту степу у такій ситуації є Закон України «Про Червону Книгу України» та ратифікована нашою державою міжнародна Конвенція з біорізноманіття. Адже наявність червонокнижних видів навіть на так званих деградованих та малопродуктивних землях означатиме, що ці екосистеми не можна порушувати і знищувати. Але для цього потрібно зробити тотальну інвентаризацію степових ділянок України.

З огляду на ситуацію, що склалася у цій сфері, Всеукраїнська екологічна ліга закликала всі свої осередки у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Кіровоградській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській областях та в АР Крим взяти участь у всеукраїнській громадській кампанії «Збережемо українські степи!» (докладна інформація на сайті <http://pryroda.in.ua/step/>) та інвентаризації степових ділянок.

Для цього потрібно розпізнавати червонокнижні степові види флори та фауни та вміти користуватись Інтернетом (програма Гугл-Земля).

У липні-серпні ВЕЛ розпочала Всеукраїнську кампанію захисту Загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі на 2000–2015 роки, яку було відмінено згідно прийняття Постанови Кабінету Міністрів України від 22 червня 2011 р. №704 «Про скорочення кількості та укрупнення державних цільових програм». ВЕЛ направила листа Прем'єр-міністру України Азарову М. Я. з проханням внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 22 червня 2011 р. № 704, вилучивши п. 4, та відновити статус Загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 роки.

Всеукраїнська екологічна ліга звернулася до своїх місцевих осередків, всеукраїнських громадських екологічних організацій, природоохоронних установ України із закликом надіслати листи до Прем'єр-Міністра України з проханням відновити статус цієї Програми.

Під час цієї кампанії на адресу Кабінету Міністрів на захист Загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 роки були направлені сотні листів із закликами відновити статус єдиною державною цільовою програмою, яка дозволяє фінансувати

природоохоронні заходи, спрямовані на збереження живої природи України, біота ландшафтного різноманіття, створення нових територій і об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення та формування національної екомережі.

У вересні-жовтні ВЕЛ розпочала нову хвилю інформаційної кампанії поводження з ГМО в Україні. Це було викликано тим, що дієві механізми з регулювання питання ГМО в Україні, нажаль, досі відсутні.

Аграрні компанії незаконно, без відповідної реєстрації вирощують на полях ГМ-рослини. Підприємства-виробники продовжують несанкціоновано використовувати ГМО під час виготовлення продуктів харчування. Органи державної влади України фактично усунулись від здійснення контролю над використанням ГМО в Україні. На державному кордоні повністю відсутній контроль за ГМ-насінням та ГМ-сировиною.

Вже сьогодні відомі ризики для здоров'я людини, пов'язані з поширенням та безконтрольним вживанням ГМ-продуктів. Серед них – підвищена алергенність, токсичність, канцерогенність, зміна морфології внутрішніх органів, негативний вплив на репродуктивну функцію, ймовірне порушення стабільності геному. Вирощування ГМО також несе ряд агротехнічних ризиків для екосистем в цілому, завдає шкоди біорізноманіттю та є джерелом генетичного забруднення природного середовища.

Враховуючи це, ВЕЛ не може залишатися осторонь такого важливого питання. Ще з 2006 р. проводиться кампанія громадського лобіювання державних рішень з питань біобезпеки в Україні, у ході якої докладено багато зусиль для створення нормативно-законодавчої бази у сфері регулювання ввезення та використання ГМО на території України.

Зокрема, у вересні були підготовані і відправлені листи до різних органів державної влади, в яких було висвітлено проблеми використання ГМО в Україні. Серед них – відкритий лист-звернення до Президента України, в якому ВЕЛ наполягла на посиленні контролю за створенням, транспортуванням та використанням генетично модифікованих організмів в Україні і запропонувала розглянути це питання на засіданні Ради національної безпеки і оборони України.

Також листи були відправлені до профільних комітетів Верховної Ради України, які мають враховувати цю проблему під час підготовки і розгляду питань, віднесених до їх повноважень. У жовтні ВЕЛ вже отримала відповіді на частину своїх запитів, в яких повідомлялось, які заходи будуть прийняті.

Однією з найбільших подій в рамках кампанії стало створення просвітницького відеофільму щодо питання ГМО. В ньому взяли участь та надали свої коментарі стосовно ситуації з генетично модифікованими організмами в Україні видатні науковці, представники громадських організацій та органів державної влади.

ВЕЛ і надалі проводитиме заходи, спрямовані на інформування громадськості щодо реальної ситуації навколо ГМО в Україні та на контроль прийняття державних рішень з питань біобезпеки в Україні.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА

18 лютого у Києві відбулося засідання Наукової ради ВЕЛ за темою «Стан зелених насаджень в містах та проблеми їх збереження». Активну участь в засіданні взяли участь члени Науківих рад таких обласних організацій: Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Закарпатської, Одеської, Хмельницької, Черкаської, Чернігівської та Київської міської.

24 лютого у приміщенні музею авіації Національного авіаційного університету відбулася прес-конференція з нагоди презентації першого в Україні екологічного гуртожитку.

Ідея створення першого в Україні екологічного гуртожитку належить студентам НАУ, яких надихнули поради «Українського громадського екологічного кодексу». Це видання презентували студентам на екологічних лекціях його розробники – Всеукраїнська екологічна ліга за підтримки компанії «Тетра Пак Україна».

У прес-конференції взяли участь представники ВЕЛ, НАУ, Спілки студентських організацій НАУ, лідер музичної групи «Крихітка».

На прес-конференції висвітлювалися питання зміни побутових звичок студентів та впровадження екологічних порад в буденне життя, скільки природних ресурсів може заощадити еко-гуртожиток та як він виглядає (в програмі була запланована екскурсія).

19–21 квітня у Києві відбувся Міжнародний екологічний форум «Довкілля для України», метою якого – зміцнення партнерства органів державної влади та місцевого самоврядування, науки, освіти, бізнесу, громадських організацій для поліпшення стану довкілля в Україні; інтеграція екологічної політики в галузеві політики; створення еколого-економічних умов для збалансованого (сталого) розвитку держави; гарантування екологічної безпеки, збереження біорізноманіття; формування умов для відтворення природних ресурсів; підвищення ресурсо- та енергоефективності економіки; узагальнення досвіду міжрегіонального й міжнародного співробітництва та розроблення рекомендацій щодо комплексного розв'язання екологічних проблем.

Під час Форуму було проведено багато різних заходів:

1. Міжнародна науково-практична конференція «Природно-ресурсний потенціал збалансованого (сталого) розвитку України» (19–20 квітня): секція 1 «Системна екологізація як визначальна умова збереження природно-ресурсного потенціалу»; секція 2 «Збереження і відтворення біорізноманіття»; секція 3 «Природоохоронні території як складова природних ресурсів регіонів України»; секція 4 «Еколого-економічна оцінка природокористування»; секція 5 «Охорона та збереження природних ландшафтів».

2. Круглі столи: «Перспективи альтернативної енергетики в Україні»; «Екологічні проблеми видобування корисних копалин»; «Стан і перспективи розвитку екологічного туризму: національний та міжнародний досвід»; «Участь громадськості у розбудові національної екологічної мережі»; «Стан курортно-рекреаційної діяльності в Україні: перспективи міжнародного співробітництва»; «Проблеми використання ГМО в Україні: вплив на природні екосистеми та

здоров'я населення»; «Національна система освіти для збалансованого (сталого) розвитку».

3. Всеукраїнська конференція студентів та аспірантів «Екологічні, соціальні та медико-демографічні проблеми радіоактивно забруднених територій» (20 квітня).

4. VII Міжнародний бізнес-форум «Перспективи впровадження моделі „зеленої економіки“ в Україні» (21 квітня): секція 1 «Шлях до „зеленої“ економіки: практика, інновації, інвестиції»; секція 2 «Роль бізнесу в екологізації економіки: позитивні практики в Україні»; презентація екологічно чистих технологій переробки відходів, очищення стічних вод, зменшення викидів в атмосферу.

5. Різні паралельні заходи: Презентація книги «Довкілля, екологія та природні багатства України 2010–2011» та вручення нагороди «Лідер природоохоронної діяльності–2010»; Мистецька галерея «Природа очима художника»; Фестиваль екологічних фільмів; Презентація громадського проекту «Екологічна сумка замість пластику»; Презентація колекції екологічної моди; Дискусія «Перспективи екологічної паспортизації об'єктів, які становлять загрозу для довкілля (законодавчі та практичні аспекти).

6. IV Міжнародна виставка «Довкілля 2011».

6 жовтня відбулося засідання Наукової ради ВЕЛ на тему: «Сучасний стан сміттєзвалищ в Україні: екологічні, соціальні, економічні проблеми та шляхи їх розв'язання». Під час засідання були розглянуті питання: стан сміттєзвалищ в Україні; соціо-екологічні ризики від створення нових та функціонування старих сміттєзвалищ; екологічні аспекти функціонування полігонів ТВП; проблема стихійних сміттєзвалищ в Україні; досвід проведення громадської екологічної експертизи сміттєзвалищ; стратегія дій осередків ВЕЛ щодо зменшення впливу сміттєзвалищ на стан довкілля. Активну участь в засіданні взяли члени Наук. рад таких обласних організацій: Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Закарпатської, Львівської, Одеської, Рівненської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернігівської та Київської і Севастопольської міських.

10 листопада спільно з ВДС «Екологічна варта», НМЦ «Екологічні ініціативи» та Спілкою Азербайджанської молоді в Україні був проведений круглий стіл «Генетично модифіковані організми: ставлення молоді». Під час круглого столу розглядалися питання: Оцінка ризиків, пов'язаних з використанням ГМО; Законодавчі аспекти біобезпеки в Україні та світі; Вплив господарської діяльності, пов'язаної з ГМО, на стан довкілля; Взаємодія громадськості та молодіжних організацій з органами влади для стабілізації та покращення екологічної ситуації щодо ГМО в Україні; Участь громадськості у підготовці управлінських рішень щодо видів діяльності, яка може впливати або впливає на стан довкілля.

Крім участі у наукових заходах всеукраїнського рівня кожна обласна організація проводить наукову роботу на регіональному рівні.

Так, **Наукова Рада Вінницької ОО ВЕЛ** активно займається розробкою програм збереження біорізноманіття, збільшення ПЗФ Вінницької області, проводяться наукове обґрунтування щодо створення нових заповідних територій.

В цьому році Наукова рада обласної організації брала участь у розробці інформаційного уроку для студентів-екологів на тему: «Екологічно-небезпечні об'єкти Вінниччини».

Наукова робота є одним із головних напрямів діяльності **Волинської організації**. Постійно проводяться засідання Наукової ради обласної організації, наукові конференції, круглі столи, семінари. В цьому році члени обласної організації працювали над науковим дослідженням на тему «Екологічна мережа Волинської області».

Наукова рада обласної організації організувала поширення краєзнавчих екологічних карт, створених силами НМЦ «Екологічні ініціативи». Комплекти краєзнавчих карт передано у 2 сільські школи області.

Дніпропетровська ОО ВЕЛ вже багато років опікується проблемою створенням нових та захисту існуючих об'єктів природно-заповідного фонду України. Для захисту статусу заповідної території були організовані круглі столи: «Присамар'я дніпровське – перлина природи міжнародного значення», «Самарським плавням – статус регіонального ландшафтного парку».

21 березня голова ОО ВЕЛ Грицан Ю. І. взяв участь у засіданні круглого столу на тему «Енергоефективність та зниження парникових викидів у Дніпропетровській області». Відбулось Урочисте підписання протоколу про наміри Дніпропетровської обласної ради, Дніпропетровської обласної адміністрації та Фонду Східна Європа щодо реалізації спільного проекту «Чиста Енергія: партнерство для майбутнього Дніпропетровщини».

7 квітня за ініціативою Дніпропетровського обласного управління лісового та мисливського господарства відбулось засідання науково-технічної Ради природного заповідника «Дніпровсько-Орільській». В роботі Ради з доповіддю взяв участь голова Дніпропетровської ОО ВЕЛ Грицан Ю. І., до складу якої він входить. Були розглянуті питання: проект по відновленню гідрогеологічного режиму природного заповідника «Дніпровсько-Орільській»; про відновлення лісорозсадника та створення плантацій новорічних ялинок; про внесення змін до складу науково-технічної Ради заповідника та інше.

7–8 квітня відбулась III Міжнародна науково-практична конференція «Стан та перспективи виробництва екологічно-чистої продукції в Україні». До складу Оргкомітету увійшов Грицан Ю. І., голова обласної організації ВЕЛ.

21 квітня в інтернет-центрі міської екологічної бібліотеки відбулась науково-практична конференція «Екологія, тривоги та надія». З доповіддю про альтернативні джерела енергопостачання, атомні електростанції – за та проти, «Цусіма – Чорнобиль спільні тривоги» виступили: голова Наукової ради Дніпропетровської ОО ВЕЛ Мелікаєв Ю. М., голова Дніпропетровського МО ВЕЛ Андрух А. М.

22 квітня за сприянням Дніпропетровської ОО ВЕЛ у приміщенні Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки відбулось засідання клубу «Екософія людини» за темою «Загроза пестицидів».

Дніпропетровська ОО ВЕЛ розпочала підготовку до Міжнародної науково-практичної конференції «Рекультивація складних техноекосистем в новому тисячолітті: ноосферний аспект», яка відбудеться у травні–червні 2012 р. в Дніпропетровському державному аграрному університеті. До 20 листопада Оргкомітет збирає заявки щодо участі в конференції, а в грудні буде розіслане Друге інформаційне повідомлення з роз'ясненням вимог щодо оформлення публікацій, їх вартості та вартості участі у конференції.

18–19 травня на базі екологічного факультету Житомирського національного агроекологічного університету за участю **Житомирської ОО ВЕЛ** проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів, аспірантів та молодих вчених «Наука. Молодь. Екологія – 2011». Мета конференції – обмін науково-практичною інформацією, узагальнення результатів наукових досліджень та практичної діяльності з проблем екології, охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування та екологічної безпеки. В роботі конференції взяло участь понад 100 учасників з Житомиру та інших регіонів України. Головою обласної організації ВЕЛ М. Кострицею було презентовано діяльність ВЕЛ в Україні та в Житомирській області, презентовано окремі видання з бібліотеки ВЕЛ, налагоджено нові наукові контакти.

Закарпатська ОО ВЕЛ об'єднує багатьох науковців області, які здійснюють значну науково-дослідну роботу.

В березні Закарпатська ОО ВЕЛ звернулася з листом до Міністра екології та природних ресурсів України щодо забезпечення безпеки мешканців села Мужієво та дорученням фахівцям Міністерства екології та природних ресурсів України і підпорядкованих Міністерству служб провести обстеження та дати оцінку негативного впливу нерухомого майна та хвостосховища ТОВ «Закарпатполіметали» на довкілля, а також усунення порушень природоохоронного законодавства України. В минулому ТОВ «Закарпатполіметали» здійснювало видобування корисних копалин на території Мужіївського родовища (с. Мужієво Берегівського району Закарпатської області).

Екологічна громадськість краю та мешканці села Мужієво глибоко стурбовані вкрай складною екологічною ситуацією, що залишилась у спадок після діяльності цього підприємства. Йдеться, насамперед, про забруднення поверхневих вод, меліоративних каналів, шахтних колодязів мешканців села іонами важких металів. Чотири роки поспіль ведеться переписка небайдужої громадськості краю з органами як місцевої так і центральної влади, а проблема так і залишається невирішеною, мешканці села продовжують пити отруйну воду. Фахівці стверджують, що при такому безвідповідальному відношенні до вирішення цієї проблеми є велика ймовірність забруднення Галочського підземного водного горизонту, з якого забирають питну воду і прикордонні населені пункти Угорщини.

Окреме занепокоєння викликає ситуація навколо хвостосховища. Як відомо, ця споруда була побудована без проектної документації, без дотримання будь-яких будівельних та екологічних норм.

Вже багато років члени Наукової ради опікуються питаннями стану атмосферного повітря міста Ужгорода та області в цілому. 15–17 червня голова Закарпатської ОО ВЕЛ Лобко В. Ю. взяв участь в нараді-семінарі по вивченню

забруднення навколишнього середовища, яка відбулася в Києві. Основні питання наради: шляхи покращення методів відбору проб; покращення доведення інформації про фактичний стан забруднення атмосферного повітря у обласних центрах України до керівників областей та ЗМІ; залучення громадських обласних організацій ВЕЛ до аналізу матеріалів спостережень за станом забруднення атмосферного повітря, їх публікації в ЗМІ та «Екологічному Віснику» (на прикладі Закарпатської ОО ВЕЛ).

22 березня відбулося спільне засідання Правління Закарпатської ОО ВЕЛ та Міжвідомчої науково-дослідної лабораторії охорони природних екосистем Ужгородського національного університету. Основним питанням засідання – «Вплив забруднення атмосферного повітря на природні екосистеми». Під час засідання голова Закарпатської ОО ВЕЛ Лобко В. Ю. за дорученням ВЕЛ вручив завідувачу лабораторії Комендарю В. І. «Червону книгу Дніпропетровської області. Рослинний світ», який дав високу оцінку цьому виданню та висказав вдячність за подарунок.

8 червня члени обласної організації ВЕЛ Лобко В. Ю., Манівчук В. М., Осійський Е. Й. взяли участь в конференції на тему: «Доступ громадськості до законодавчого процесу», яка відбулась в Ужгороді.

Закарпатська ОО ВЕЛ 25–26 червня організувала святкування Дня Дунаю в Україні, яке включало такі організаційні заходи:

1. Урочисте встановлення табличок на витoku річки Тиси. У *квітні* на конференції Міністрів охорони довкілля басейну Тиси було прийнято рішення встановити меморіальні таблички на витoku Тиси від усіх країн басейну, що знаменуватиме собою важливість співпраці між усіма країнами басейну цієї мальовничої річки задля її збереження. В Програмі – урочисте встановлення табличок, концерт пісень народів Тиси та прес-конференція. Участь взяли всі районні організації ВЕЛ та Закарпатська ОО (відповідальний – заступник голови обласної організації ВЕЛ Манівчук В. М.).

2. Фестиваль «Тиса – молодша сестра Дунаю» в рамках святкування Дня Дунаю в Україні. Вже п'ятий рік поспіль Україна як і інші країни Дунайського басейну долучаються до святкування Дня Дунаю. День Дунаю є спільним пан-європейським заходом, спрямованим на інформування і підвищення екологічної культури громадян, яке організовує Міжнародна комісія з захисту р. Дунай. Програма святкування включала: конкурс дитячої творчості «Екологічна реклама» – короткий виступ в стилі рекламного ролику з агітацією за збереження навколишнього середовища, економії води, боротьби із засміченням. Найкращі ролики будуть передані на телебачення для трансляції. Свято відбулося за підтримки Закарпатської обласної адміністрації, Міжнародної Комісії з захисту р. Дунай, Мінприроди України та Державного комітету водного господарства. Почесними гостями були представники Делегації Європейського Союзу в Україні. Головний спонсор – компанія «Кока-кола». Одним з організаторів свята є Закарпатська ОО ВЕЛ.

Кіровоградська ОО ВЕЛ протягом року активно впроваджувала проект «Розробка пропозицій вдосконалення правових актів щодо впровадження процедури екологічного аудиту в Україні», метою якого передбачено проведення дослідження щодо сучасного стану впровадження процедури екологічного аудиту

для розробки пропозицій вдосконалення правових актів щодо впровадження процедури екологічного аудиту та доведення до відповідності їх в результаті представлення на публічне обговорення з подальшим лобіюванням затвердження в природоохоронному законодавстві України, за фінансовою підтримкою від міжнародного фонду «Відродження». Над реалізацією даного проекту працюють члени Кіровоградської ОО ВЕЛ: Бондаренко О. І. (голова Кіровоградської ОО ВЕЛ), Лісова Т. С. (голова Наукової ради Кіровоградської ОО ВЕЛ), Геймур А. О. (член Кіровоградської ОО ВЕЛ), Гелевера О. Ф. (член Кіровоградської ОО ВЕЛ).

Львівської ОО ВЕЛ проводить значну наукову роботу серед молоді. Кожен рік Львівська ОО ВЕЛ організовує і проводить студентські наукові конференції. Так, 27–28 жовтня відбулася четверта міжнародна студентська науково-практична конференція «Захист навколишнього середовища. Збалансоване природокористування». Організаторами конференції є Львівська обласна організація ВЕЛ, Держуправління екології в Львівській області, Асоціація сприяння розвитку молодіжного туризму. В рамках конференції були проведені різноманітні заходи: пленарне засідання «Пріоритетні екологічні питання. Роль студентства у їх вирішенні»; семінари «Зменшення антропогенного навантаження на довкілля: досвід і перспективи», «Теоретичні і практичні аспекти збереження біорізноманіття», «Екологічна освіта і виховання в контексті сталого розвитку»; круглий стіл «Точка зору студентства на розв'язання глобальних екологічних проблем (чиста вода, енергозбереження, охорона ґрунтів, парниковий ефект)».

Члени **Рівненської ОО ВЕЛ** постійно проводять різноманітні наукові заходи. 15 грудня в м. Рівне відбулася II Всеукраїнська відеоконференція «Модернізація освіти для сталого розвитку». Організатори конференції – Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Рівненська обласна державна адміністрація, Національна академія педагогічних наук України, Всеукраїнська екологічна ліга.

Робота конференції відбувалася за трьома секціями: «Розробка програм з освіти для сталого розвитку, спрямованих на економічне зростання, добробут населення та оздоровлення довкілля» (керівники секції – Клименко М. О., голова Рівненської ОО ВЕЛ; Прищеп А. М.), «Професійна компетентність та конкурентоспроможність випускників навчальних закладів на ринку праці» (керівники секції – Левицька С. О.; Тадеєв П. О.; Первушевська І. О.), «Педагогічна складова сталого розвитку» (керівники секції – Малафійк І. В.; Віднічук М. А.).

Учасники конференції одностайні у тому, що потрібно модернізувати систему освіти для сталого розвитку, прийняти відповідну концепцію, внести пропозиції щодо розробки проекту Закону сталого розвитку України.

Підсумком роботи став проект резолюції, який розміщений на сайті управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації.

Організатори планують III відеоконференцію «Модернізація освіти для сталого розвитку» провести у міжнародному форматі.

Тернопільська організація вже багато років організовує і проводить Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Довкілля і здоров'я». В цьому році вона відбулася 22–23 квітня за участю міжнародних представників з Білорусі, Росії та Молдови.

1 серпня відбувся круглий стіл на тему «Управління твердими побутовими відходами». Ініціатива організації та проведення заходу належала представникам громадських організацій, що є членами громадських рад при Державній екологічній інспекції, Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища у Тернопільській області та громадської ради з питань екології при Тернопільській міській раді. Захід відбувся в читальному залі Тернопільського національного технічного університету імені Івана Полюя. Модераторами заходу були Вадзюк С. Н. (голова Тернопільської ОО ВЕЛ) та Проців Г. П. (голова Бережанського РО ВЕЛ). Учасники круглого столу відзначали значну політизованість вирішення регіональної екологічної проблеми управління твердими побутовими відходами або імітацію діяльності влади в цій сфері. Були висловлені побажання, пропозиції та рекомендації, які 4 серпня були передані відповідним представникам влади.

Членами обласної організації ВЕЛ велика увага приділяється вивченню впливу екологічних факторів на організм людини. Так, на кафедрі загальної гігієни та екології медичного університету вивчається вплив різних параметрів мікроклімату, радіації тощо на організм людей. На кафедрі нормальної фізіології вивчаються фактори, які впливають на фізіологічні процеси в організмі ссавців. Вплив на стан організму, особливо дитячого, вивчають на кафедрах педіатрії, терапії

1 лютого члени **Харківської ОО ВЕЛ** Разметаєв С. та Циганков В. взяли участь в роботі регіонального круглого столу з обговорення проекту Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища України на період 2011–2015 року та вироблення письмових коментарів, пропозицій та зауважень від експертів зі східного регіону України (Донецька, Запорізька, Луганська, Полтавська, Чернігівська, Сумська та Харківська області).

У березні членами **Херсонської ОО ВЕЛ** проведено методичний семінар з питань нормованого водокористування в АПК за участю вчених ХДАУ і Південного інституту землеробства.

У червні представниками обласної організації ВЕЛ було підготовлено доповідь на Міжнародну медичну конференцію в м. Одесі по темі «Проблема екології і медицини в системі управління охороною здоров'я». За цією ж темі Херсонська ОО ВЕЛ провела міжрегіональний круглий стіл за участю медиків і екологів Херсонської і Миколаївської областей.

За підтримки Херсонської ОО ВЕЛ в м. Херсоні 1–2 грудня проведено Всеукраїнський семінар з питань захисту водно-болотних угідь і виконання положень Рамсарської конвенції.

Для **Черкаської ОО ВЕЛ** вже багато років пріоритетним напрямом є науково-дослідницька робота. Члени організації кілька років опікуються питаннями стану зелених насаджень в місті: проводять семінари, круглі столи, обговорення під час розширених засідань громадської ради при держу правлінні охорони навколишнього природного середовища в Черкаській області.

11 жовтня в Черкаській обласній бібліотеці для юнацтва імені В. Симоненка відбувся захід «Озеленення – альтернатива забрудненню».

За участю голови Черкаської ОО ВЕЛ Фоміної Н. М. відбулося озвучення книжково-ілюстративної виставки, студенти III курсу профтехучилища

спеціальності «Технолог приготування харчових справ» підняли питання зникнення цілої низки представників дикої флори і фауни, прикладів куточків заповідної природи в Україні і Черкаській області, зокрема директор бібліотеки представила «Червону книгу України. Рослинний світ» та «Червону книгу України. Тваринний світ». Голова Черкаського МО ВЕЛ Свояк Н. І. розповіла про історію заснування цих видань в Україні, а також презентувала екологічну карту «Червона книга Черкащини. Рослинний світ». Дане видання вийшло в світ у вересні 2011 року як науковий громадський проект Черкаських організацій ВЕЛ за фінансової підтримки Міжнародної благодійної організації «Школа здоров'я». Керівниками даного проекту були Свояк Н. І. та Фоміна Н. М., а розробили цю карту студенти екологи та дизайнери Черкаського державного технологічного університету.

Голова Черкаської ОО ВЕЛ Фоміна Н. М. відзначила роботу студентів і подарувала кожному екологічну карту «Червона книга Черкащини. Рослинний світ», а директору бібліотеки книгу «Червона книга Дніпропетровщини. Рослинний світ».

Того ж дня Черкаській обласній бібліотеці для юнацтва імені В. Симоненка була проведена виховна година «Душею до природи» для учнів ЗОШ №17 та №9 та проведено обговорення щодо майбутніх тематик наукових екологічних робіт.

20–21 жовтня в Національному історико-культурному заповіднику «Чигирин» відбувся науково-практичний семінар «Технологічні особливості охорони, збереження та лікування багатовікового історичного дерева “Дуба Максима Залізняка”».

В організації та проведенні семінару взяли участь Національний історико-культурний заповідник «Чигирин», Навчально-науковий інститут лісового і садово-паркового господарства Національного університету біоресурсів і природокористування України та Всеукраїнська екологічна ліга.

Тематика семінару: теоретичні аспекти збереження унікальних пам'яток історії та природи на прикладі багатовікового історичного дерева «Дуба Максима Залізняка»; сучасні технології оздоровлення та лікування вікових історичних дерев; використання унікальних пам'яток історії та природи для розвитку регіонального туризму.

Голова Черкаської ОО ВЕЛ Фоміна Н. М. в доповіді «Залучення учнівської та студентської молоді до збереження природної, історичної та культурної спадщини Чигиринщини» розповіла про роботу, що проводиться з метою підвищення екологічної свідомості серед молоді Черкаським організаціями ВЕЛ: НМЦ «Екологічні ініціативи» та ВДС «Екологічна варта».

На другий день семінару було проведено практичні заняття біля Дуба М.Залізняка з встановлення систем в'язань типу «Собра» та обстеження фізіологічного стану Дуба М. Залізняка. Підсумком семінару стало прийняття резолюції семінару.

Члени Наукової ради **Чернівецької ОО ВЕЛ** опікуються питаннями залучення молоді до природоохоронної науково-практичної роботи, постійно проводять конференції, лекції, створюються умови для цікавої наукової роботи для молоді.

Посилена науково-дослідницька діяльність **Чернігівської ОО ВЕЛ**. В цьому році зроблено акцент на дослідження рідкісних рослин Полісся: проведені польові дослідження, практикуми для студентів, семінари. Чернігівська обласна організація плідно співпрацює з багатьма вищими навчальними закладами: Чернігівський державний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя.. Це дає можливість залучати до лав організації молодь, науковців, які професійно займаються екологічними питаннями.

Київська міська організація ВЕЛ проводить значну науково-дослідницьку роботу. Це організація круглих столів, науково-практичних конференцій із залученням провідних вчених, наукова робота зі студентською молоддю, участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях. Члени КМО ВЕЛ – науковці – є активними учасниками всіх наукових заходів ВЕЛ, співпрацюють з журналом «Екологічний вісник».

ПРАКТИЧНІ ПРИРОДООХОРОННІ АКЦІЇ

Обласні організації активно беруть участь у всіх акціях Ліги, залучаючи до цієї роботи різні версти населення, державні органи влади, інші громадські організації. А також, в окремих областях започатковані регіональні природоохоронні заходи.

Лютий–березень – щорічна всеукраїнська **акція «Первоцвіт»**, в ході якої проводилася еколого-просвітницька та пропагандистська робота щодо роз'яснення важливості збереження первоцвітів серед учнів, молоді, пересічних громадян; розповсюджувалися листівки, наклейки, методичні поради щодо збереження первоцвітів. До Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, Міністерства внутрішніх справ України, обласних та міських управлінь охорони природи та внутрішніх справ надіслано листи з пропозиціями щодо посилення контролю за збереженням та охорони ранньоквітучих рослин. З представниками правоохоронних органів здійснювалося патрулювання членами ВЕЛ та ВДС «Екологічна варта», в ході якого вилучалися букети первоцвітів та складалися протоколи на порушників закону. В навчальних закладах проведено бесіди на уроках, серед батьків і населення, тематичні вікторини, конкурси листівок, виступи міні-театрів, лекторських груп тощо.

Акція «Первоцвіт» має широке поширення серед членів **Волинської ОО ВЕЛ**. Щороку, з середини лютого до кінця травня у Волинській області, як і в інших областях України, відбувається торгівля рідкісними видами ранньоквітучих, ендемічних, реліктових рослин. Більшість з них знаходяться під загрозою знищення та занесені до Червоної книги. Членами організації організовані патрулі та рейди щодо запобігання продажу первоцвітів. Усього проведено 9 рейдів із залученням 32 членів організації.

У березні-квітні члени **Дніпропетровської ОО ВЕЛ** в рамках акції «Первоцвіт» висаджували первоцвіти у прибережній частині р. Дніпро. Ці заходи проходили спільно з ДМЕО «Горицвіт».

До акції «Первоцвіт» **Сумська ОО ВЕЛ** сприяла проведенню розширеної провела наради в держекоінспекції щодо зменшення випадків продажу

ранньоквітучих квітів. Було здійснено 10 рейдів по вилученню первоцвітів в місцях несанкціонованої торгівлі, розповсюдила близько 70 листівок у населених пунктах області.

В цьому році під час акції «Первоцвіт» членами Черкаської ОО ВЕЛ було зосереджено всі зусилля на просвітницькій роботі: проведені засідання дискусійного клубу «Збережи первоцвіти», розповсюдженні агітаційні газети та листівки по всіх корпусах вищих навчальних закладів.

Чернігівська ОО ВЕЛ. Під час акції «Первоцвіт» пройшли рейди по виявленню незаконної реалізації ранньоквітучих рослин, ботанічні екскурсії для учнів та студентів. Проведено дослідження поширення весняних ефемероїдів на Чернігівському Поліссі, роз'яснювальну роботу серед місцевого населення. Акція успішно пройшла в Чернігівському МО, РО, Ріпкинський РО. Здійснено рейди у зелені зони та по ринках для перевірки дотримання природоохоронного законодавства.

Членами **Київської міської організації ВЕЛ** та КМО ВДС «Екологічна варта» в рамках акції «Первоцвіт» проведено міський конкурс листівок-звернень на захист первоцвітів. Проведено масові тематичні заходи просвітницького та інформаційного змісту. Спільно з управлінням охорони навколишнього природного середовища в місті Києві проводились рейди в місцях продажу ранньоквітучих квітів.

Березень – акція «Посади своє дерево».

Члени **Вінницької ОО ВЕЛ** кожен рік опікуються власноруч висадженими деревами: облаштовують територію навколо, прибирають, при необхідності насаджують нові сажанці дерев.

«Посади своє дерево» – традиційна акція для **Волинської організації**. Кожен рік члени обласної організації, залучаючи молодь прибирають паркові зони та висаджують дерева.

Сумська ОО ВЕЛ розробила та реалізовує план озеленення шкільних подвір'їв. В школах Краснопільського району до акції були залучені школярі старшого шкільного віку, які разом із дорослими облаштовували шкільні присадибні ділянки.

Чернігівська ОО ВЕЛ організувала висадження дерев в зелених зонах та лісництвах Чернігова, Ніжина, в Чернігівському районі. В акції взяли участь понад 60 студентів і вчителів.

Акція «Посади своє дерево» активно проходить і в **Київській МО ВЕЛ**. Залучаючи шкільні осередки КМО ВДС «Екологічна варта», діти разом з дорослими саджають дерева, кущі, квіти на пришкільних ділянках. Восени та навесні ліговці, вартівці Шевченківського та Святошинського районів проводять роботи по благоустрою парку «Нивки», а Голосіївського району – Голосіївського лісу.

Квітень-вересень – акція «Амброзія небезпечна рослина».

Восени **Волинська ОО** опублікувала статтю в обласній газеті «Амброзія вже на Волині!». За матеріалами цієї публікації було виконано рейд до локалітетів карантинного виду та організовано відповідні заходи по його знищенню.

В рамках акції «Амброзія небезпечна рослина» членами **Кіровоградської ОО ВЕЛ** розроблена екологічна програма «Амброзія – небезпечна рослина, вести боротьбу треба усім разом», з метою її інтеграція у плани соціально-економічного розвитку Кіровоградського регіону. Ця програма працює вже 2 роки.

Грудень – акція «Збережи ялинку».

Всі обласні організації ВЕЛ підтримали цей захід. В школах проведено конкурси «Замість ялинки – зимовий букет». Членами Ліги та Варті розповсюджуються листівки, звернення до населення щодо захисту хвойних дерев. В деяких областях членами нашої організації разом з громадськими інспекторами здійснювалося патрулювання у місцях вирубки зелених красунь та місцях незаконного продажу.

Знайшли підтримку природоохоронні акції ВЕЛ: «Громадська інвентаризація зелених насаджень у парках, скверах, на прибудинкових територіях», екологічна експедиція «Громадський контроль за станом природно-заповідного фонду».

Кожного року осередки ВЕЛ активно відзначають Всесвітній день водних ресурсів (22 березня).

Дніпропетровська ОО ВЕЛ. До Всесвітнього дня води *Нікопольський МО ВЕЛ* провів круглий стіл зі студентами Нікопольського інституту ЗНУ. Під засідання відбувся перегляд та обговорення науково-популярного фільму «Вода – 2».

Закарпатська ОО ВЕЛ для відзначення Міжнародного дня водних ресурсів організувала масштабний освітньо-виховний захід на базі Закарпатського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, практична частини заходу проходила на набережній р. Уж в м. Ужгороді. Активну участь в акції брали участь Лобко В. Ю. (голова Закарпатської ОО ВЕЛ), Осійський Е. Й. (голова Ужгородського РО ВЕЛ), Монич І.

21 березня пройшов урок-бесіда «Водні ресурси Закарпаття» в ЗОШ с. Червоне та с. Кам'яниця Ужгородського району. Відповідальні від Закарпатської ОО ВЕЛ – Монич І., Манівчук В. М. (голова Ужгородського МО ВЕЛ), Осійський Е. Й. (голова Ужгородського РО ВЕЛ).

22 березня проведено екологічну акцію «До чистих джерел»: прибрано території навколо джерел питної води («Кителів», «Три медведі», «Кувшин», «Раково»), очищення їх від замулення, проведення еколого-освітньої роботи з громадами (Лобко В. Ю., Осійський Е. Й., Манівчук В. М.).

Одеська ОО ВЕЛ. *Овідіопольський РО ВЕЛ* постійно проводить заходи, присвячені проблемам водних ресурсів. В цьому році до Всесвітнього дня водних ресурсів було організовано засідання круглого столу на тему «Чиста вода для здорового світу», відбулося засідання Громадської ради при Овідіопольській РДА на тему: «Екологічна безпека в зоні Нижньодністровського національного природного парку».

Учасники круглого столу зібралися на території Нижньодністровського національного природного парку, паралельно з дорослими проблеми водних

ресурсів обговорювали діти під час засідання районного Дитячого Водного Парламенту. Свої думки та пропозиції діти виразили через виступи екологічних театрів, малюнки, плакати. В рамках заходів відбулася церемонія нагородження переможців обласного етапу конкурсу «Врятуй свою річку!». Учасники отримали робочі матеріали, науково-популярну брошуру «Організація досліджень стану малих водних об'єктів та прибережних захисних смуг», інформаційні плакати.

На засідання Громадської ради були запрошені представники влади, Державної екологічної інспекції в Одеській області, Нижньодністровського національного природного парку, Державного управління навколишнього природного середовища в Одеській області, громадських організацій та ЗМІ.

Щоб координувати дії всіх сторін та контролювати прийняті рішення створено спільну комісію за участю представників громадськості, влади, Нижньодністровського національного природного парку та інших відповідальних осіб.

21 березня в Будинку природи **Хмельницька ОО ВЕЛ** провела обласну конференцію, присвячену Дню води.

Кам'янець-Подільський РО ВЕЛ спільно з НПП «Подільські Товтри», Хмельницьким обласним виробничим управлінням меліорації та водного господарства, Кам'янець-Подільським міжрайонним державним управлінням водного господарства, НГО «Товариство подільських природодослідників та природолюбів» оголошують регіональний конкурс «Збережи джерело рідного краю». Конкурс розпочався 14 березня і триватиме до 5 червня – Всесвітнього Дня охорони навколишнього природного середовища.

На конкурс приймаються роботи колективів, гуртків або окремих учнів за такими напрямками: Облік та інвентаризація джерел своєї місцевості (збір інформації про джерело); Практичні заходи з утримання джерела у зразковому стані; Підготовка творів, оповідань, віршів, науково-популярних статей на теми «Джерело мого краю», «Збережи джерело», «Легенда про джерело».

В другій половині березня силами членів *Китайгородського та Гораївського первинних осередків ВЕЛ* проводиться благоустрій джерел на території місцевих громад.

Київський МО ВЕЛ. Осередок ВЕЛ в Університеті сучасних знань до Всесвітнього дня водних ресурсів проводив такі заходи:

- науковий семінар на базі кафедри природничих наук та екології на тему: «Актуальні питання гідрології та використання водних ресурсів» (колектив кафедри, студенти);
- 15 березня практична допомога студентів у заходах Водно-інформаційного центру (студенти кафедри природничих наук та екології);
- проведення викладачами кафедри інформаційних бесід до Всесвітнього дня водних ресурсів у шкільних колективах (викладачі кафедри Запорожченко Ю. Ф., Лисенко О. М.);
- впорядкування водних джерел і джерелець та приозерної території в передмісті Києва (викладачі кафедри Вдовенко О. П., Лезенко Г. О., Латій О. М., студенти).

Активно відзначається День довкілля.

Дніпропетровська ОО ВЕЛ. 2 квітня на території заказника «Лівобережний» за ініціативою Дніпропетровської ОО ВЕЛ, *Дніпропетровського МО та РО ВЕЛ* було проведено суботник, присвячений Дню довкілля, в якому взяли участь місцеві мешканці, студенти ВУЗів, учнівська молодь, представники козацької паланки.

14 квітня на базі еколого-етичного центру Дніпропетровського міського Палацу дітей та юнацтва відбувся круглий стіл, присвячений Дню довкілля, в роботі якого взяли участь члени Дніпропетровської ОО ВЕЛ, Дніпропетровського МО та РО ВЕЛ. З доповіддю «Робота по розбудові природно-заповідного фонду Дніпропетровщини» виступив голова Дніпропетровської ОО ВЕЛ Грицан Ю. І.

16 квітня члени *Нікопольського міського осередку ВЕЛ* взяли участь у загальноміській акції, присвяченій захисту довкілля «За чисте, квітуче місто». Прибирали сміття, висаджували дерева та кущі. Всього висадили близько двохсот дерев та п'ятдесяти кущів.

Закарпатська ОО ВЕЛ. До Дня довкілля Закарпатської ОО ВЕЛ проведено ряд практичних природоохоронних заходів:

1–5 квітня – *Мукачівський МО ВЕЛ* взяв участь у висадженні дерев на території об'єкту ПЗФ «Парк Перемоги». По завершенню акції на телеканалі «М-студіо» виступила голова осередку ВЕЛ Т. Петьовка.

15–16 квітня – висаджено 80 кущів калини по вулиці 8-ме Березня.

16 квітня – студенти факультету географії Ужгородського національного університету висадили 1 тис. дерев, які були виділені лісгоспом (відповідальний Поп С. С., голова Наукової ради Закарпатської ОО ВЕЛ).

16–17 квітня – разом з працівниками водгоспу впорядковувалися прибережні смуги річки Уж в межах міста (відповідальні Осійський Е. Й., голова *Ужгородського РО ВЕЛ*; Манівчук В. М., голова *Закарпатського МО ВЕЛ*).

Одеська ОО ВЕЛ. *Овідіопольський районний осередок ВЕЛ* до Дня довкілля організував заходи:

- участь в акції «Посади своє дерево» (висадження дерев на території Овідіопольської селищної ради, в смт Авангард, в с. Надлиманське на території Нижньодністровського національного природного парку);

- рейди з метою виявлення стихійних звалищ та проведення роботи щодо їх ліквідації;

- засідання круглого столу, присвяченого Дню Землі «Екологічні проблеми Овідіопольщини та їх шляхи їх розв'язання»;

- засідання районного Водного Парламенту, присвяченого Дню Землі;

- спецвипуск екологічного бюлетеню «Збережемо для нащадків!»;

- конкурс фотографій «Мій заповідний куточок»;

- конкурс малюнків «Край Овідія»;

- конкурс відеофільмів «Зелена весна».

До Дня довкілля та Всесвітнього дня Земля *Одеський міський осередок ВЕЛ* разом з Центром екологічної освіти Централізованої бібліотечної системи проведено ряд заходів, які направлені на підвищення екологічної свідомості населення м. Одеси.

В рамках екологічного лекторію в березні-квітні для дітей шкільного віку були проведені наступні заходи: «Город, мы и собаки» (присвячене проблемі безпритульних тварин); «Ландшафтное озеленение г. Одессы», «Зеленные насаждения и их влияние на атмосферный воздух», «Информационная безопасность в современном мире».

Відбулися традиційні весняні семінари для вчителів природничих наук Приморського району Одеси: «О концепции ноосферного развития», «Право потребителя на качественный товар. Влияния некачественных товаров на здоровье человека», «Взаимозависимость: состояния зеленных насаждений в г. Одессе, атмосферного воздуха и здоровья человека».

Під час семінарів слухачів ознайомили із виданнями екологічної тематики, так були презентовані видання Всеукраїнської екологічної ліги: Екологічна енциклопедія, Зелений пакет, Український громадський екологічний кодекс та ін.

Полтавська ОО ВЕЛ. 16 квітня *Хорольський районний осередок ВЕЛ* відзначив День довкілля, вийшовши на прибирання вулиць рідного міста.

До Дня довкілля **Хмельницькою ОО ВЕЛ** були проведені такі заходи: лекторій на екологічну тематику для учнівської молоді м. Хмельницького; прибирання території парку «Подільський» (м. Хмельницький); облаштування джерел Ботанічного саду; прибирання узбережжя р. Немийка.

В рамках заходів, присвячених Дню Довкілля і Дню Землі *Кам'янець-Подільським РО ВЕЛ* було проведено:

- прибирання території прибережно-водних смуг річки Дністра та його приток, Смотрицького каньйону, р. Окунь (с. Китайгород);
- підтримка акції «Нове життя джерел» – розчистка джерел та струмків в с. Гораївка, с. Кривчани;
- проведення відкритих уроків в школах районів «Планета Земля – наш спільний дім»;
- тематичної фотовиставки до Дня Довкілля «Це моє місто»;
- розповсюдження інформаційних листівок;
- конкурс малюнку «Моє майбутнє»;
- III Молодіжна регіональна конференція «Молоді дослідники – природі Поділля».

Проект «Громадська інвентаризація та моніторинг стану водних об'єктів в Україні»

26–29 липня 2011 р. відбулася молодіжна експедиція «Ніконій – 2011», яка була проведена в рамках проекту «Інвентаризація та моніторинг стану водних об'єктів в Україні» на території Овідіопольського району (с. Роксолани).

Другий рік поспіль **Одеська ОО ВЕЛ**, *Овідіопольський РО ВЕЛ* та ВДС «Екологічна варта» проводять конкурс «Врятуй свою річечку».

Діти постійно досліджують стан річки Барабой, розчищають її береги від сміття, проводять просвітницьку роботу серед ровесників та дорослих. Разом зі своїми наставниками вони висаджували дерева на берегах Дністровського лиману, підгодовували лебедів та інших зимуючих в плавнях Карагольської затоки птахів, брали активну участь в конкурсі на кращий малюнок, твір, слайд-шоу, захід з оздоровлення водних ресурсів в рамках просвітницької кампанії

«Збережімо Дністер». Білякова Дарина провела роботу з дослідження рідкісних видів плазунів на території Овідіопольського району. Її результати зацікавили науковців Одеського екологічного університету. Сайдель Юлія написала серію творчих робіт під загальною назвою «Таємниці берегів Дністра». Заповідні куточки Овідіопольщини, неповторні пейзажі Дністровського лиману ми мали можливість побачити у слайд-шоу Хворостенко Вікторії. Це далеко не повний перелік цікавих та корисних справ юних захисників природи.

СПІВПРАЦЯ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ІНШИМИ ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ

Вже багато років Всеукраїнська екологічна ліга співпрацює з органами державної влади, з організаціями різного спрямування у сфері захисту довкілля. У 2011 р. ВЕЛ на всеукраїнському рівні:

1. Брала участь в підготовці всіх головних урядових програмних документів з питань захисту довкілля:

- підготовка окремих розділів Національного плану дій з охорони навколишнього середовища.

2. Виступила з ініціативою:

- щодо перевірки підприємств щодо достовірності обліку обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (перевірки відбулися у Вінницькій, Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Луганській, Львівській, Одеській, Полтавській, Харківській, Чернігівській областях, у місті Києві та АР Крим);

- розглянути на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань науки та освіти законопроект щодо внесення змін до Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» щодо створення науково-методологічного центру з питань випробувань ГМО як єдиного державного органу для урегулювання даного питання на державному рівні.

3. Представники ВЕЛ брали активну участь у роботі:

- Колегії Мінприроди України;
- Міжвідомчої робочої групи для забезпечення виконання рішення Сторін Організації Конвенції;

- комісії Мінприроди України з питань сертифікації і підготовки екологічних аудиторів;

- Національної комісії з питань ведення Червоної книги України;

- Національної Комісії з розбудови національної екологічної мережі;

- засіданнях урядових комітетів Кабінету Міністрів України, Комітетів ВРУ.

Вже багато років ВЕЛ співпрацює з бібліотеками різних рівнів: проводяться спільні заходи, надається допомога в оформленні стендів з літературою екологічної тематики, щороку Всеукраїнська екологічна ліга передає бібліотекам українських міст і сіл України сотні екземплярів своїх видань, серед яких такі знані, як Екологічна енциклопедія, видання з серії Бібліотека ВЕЛ, журнали

«Екологічний вісник» і реферативний «Екологія», а також нові видання українських науковців-екологів, видані за підтримки ВЕЛ.

Цього року до Всеукраїнського дня бібліотек, який відзначається 30 вересня, ВЕЛ передала до бібліотек нові видання екологічної тематики.

Переважна більшість регіональних організацій Всеукраїнської екологічної ліги мають своїх представників в Громадських Радах при обласних державних управліннях охорони навколишнього природного середовища, обласних радах.

Голова Наукової ради **Вінницької ОО ВЕЛ** Мудрак О. В. очолив комітет надзвичайних ситуацій і екології Громадської ради при Вінницькій облдержадміністрації, представляє Вінницьку ОО ВЕЛ в Громадській раді при Вінницькій обласній раді.

Важливим видом діяльності **Волинської ОО ВЕЛ** є проведення громадських слухань з екологічних проблем області. Активісти організації беруть участь у роботі громадської ради при Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища області. Зараз за завданням управління Волинська ОО готує програму «Довкілля 2015» для Волині. Серед методичних видань, виконаних членами організації слід виділити такі: Основи екології, Безпека життєдіяльності, Рекреаційне лі користування, Лікарські рослини Волині.

Вже багато років члени **Дніпропетровської ОО ВЕЛ** ведуть роботу щодо збереження природно-заповідних територій Дніпропетровської області. В цьому році особливу увагу заслуговували питання щодо збереження цілісності території Самарського бору та заказника «Лівобережний».

Дніпропетровська ОО ВЕЛ спільно з громадськими організаціями області звернулась до голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації, голови Дніпропетровської обласної ради, начальника Держуправління охорони навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області, начальника Державної екологічної інспекції щодо заборони проведення трофі-рейду «Самарські дебрі – 2011» та забезпечення діючої ефективної охорони всього Самарського комплексу від можливого несанкціонованого вторгнення рейдерів в межі території, зарезервованої до заповідання (заїзд машин планувався на кінець березня 2011 р.). В результаті – було заборонено проведення авторалі «Самарські дебрі – 2011» на території Самарського бору.

Були організовані громадські слухання щодо збереження та повернення відчуженої території заказника «Лівобережний».

Згідно рішення Громадської ради, кандидатуру Грицана Ю.І. ухвалили до включення до Громадської ради при Міністерстві екології та природних ресурсів України від природоохоронної громадськості Дніпропетровської області.

6 червня відбулися громадські слухання з питання видалення зелених насаджень по вул. Універсальній у зв'язку з будівництвом об'єкта «Каналізаційний колектор по вул. Універсальній, м. Дніпропетровськ – реконструкція».

Грицан Ю. І., голова Дніпропетровської обласної організації ВЕЛ обраний до складу Громадської ради організацій природоохоронного спрямування при державному управлінні охорони навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області.

Підготовлено та відправлено 26 офіційних запита у державні інстанції та з питань екологічної проблематики, у тому числі звернення до Президента України щодо неприпустимості скасування Програми формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 рр.

Голова організації Грицан Ю. І. брав участь у телемості з Міністром екології та природних ресурсів України.

До складу Громадської ради при ОДА було обрано трьох представників **Закарпатської ОО ВЕЛ**: Лобка В. Ю., Манівчука В. М., Орла В. В.

За рішення Громадської ради при Закарпатській ОДА створені постійні комісії та склад президії обласної Громадської ради. Лобко В. Ю., голова Закарпатської ОО ВЕЛ, обраний до складу президії обласної ради та головою постійної комісії Громадської ради з питань захисту довкілля, медичної екології та екологічної безпеки регіону. Також до складу цієї комісії увійшов Орел В. В. як фахівець з питань медичної екології.

Кіровоградська ОО ВЕЛ співпрацює з органами державної влади, місцевого самоврядування, іншими громадськими організаціями щодо вирішення питання впровадження процедури проведення екологічного аудиту на промислових та екологічно небезпечних об'єктах Кіровоградської області, з питань екологічної освіти та утилізації небезпечних відходів. Обласною організацією були подані документи на включення до складу Громадської ради при Кіровоградській обласній державній адміністрації, але за результатами не увійшли до складу Громадської ради.

Одеська ОО ВЕЛ активно співпрацює з іншими громадськими організаціями області та органами влади. Є активним членом Громадської ради при Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища в Одеській області.

Голову Наукової ради **Полтавської ОО ВЕЛ**, Ю. С. Голіка було обрано головою комісії з охорони навколишнього природного середовища та природокористування громадської ради при Полтавській облдержадміністрації.

Завдяки багаторічній діяльності **Сумської організації** в сфері захисту довкілля, напрацьовані спільні заходи з органами місцевого самоврядування області з питань збереження зелених зон міста та забудови міста; з державним управлінням охорони навколишнього середовища в Сумській області – щодо створення НПП «Верхньосеймський» та «Середньосеймський»; райвідділом освіти Краснопільського РДА – щодо проведення масових заходів екологічного напрямку.

Тернопільська ОО ВЕЛ активно долучилися до заходів протесту щодо організації пробігу «джипів» на території Бережанського району в цьому році. Екологічною громадськістю області були організовані заходи щодо попередженню цього пробігу та пошуки можливих шляхів, які відвернули маршрути джипів від природно-заповідних та цінних територій області. Було проведено засідання громадської ради при управлінні екобезпеки щодо обговорення та вибору маршруту для пробігу «джипів» на території Бережанського району.

Голова **Харківської ОО ВЕЛ** Разметаєв С. В. був обраний до складу правління Громадської ради при облдержадміністрації, установчі збори якої відбулися 26 січня.

Члени Харківської ОО ВЕЛ в березні взяли участь в обласній селекторній нараді Харківської обласної державної адміністрації, на якій розглядалися питання розвитку природно-заповідного фонду Харківської області.

В кінці травня обласна організація виступила одним із організаторів громадських слухань на території Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» у П'ятихатках дослідної ядерної установки «Джерело нейтронів, засноване на підкритичній збірці, яке керується лінійним прискорювачем електронів».

За ініціативою обласної організації в Харкові створено Оргуський центр. Діяльність центру спрямована на забезпечення поінформованості та залучення громадськості до процедур участі в процесі прийняття рішень з питань, що стосуються довкілля, шляхом поширення екологічних знань та надання громадськості підтримки і допомоги із забезпечення її орієнтації в механізмах отримання вільного доступу до інформації. Центр співпрацює з Громадською радою при Держуправлінні охорони навколишнього природного середовища в Харківській області, іншими екологічними інформаційними центрами, науковими та іншими установами, громадськими організаціями, органами державної влади, органами місцевого самоврядування та фізичними особами в Україні та за кордоном. До Оргуського центру постійно звертаються громадяни із різними скаргами.

У жовтні Харківська ОО ВЕЛ направила листа до Держуправління охорони навколишнього природного середовища в Харківській області та до Харківської обласної ради з проханням відхилити погодження на створення мисливського господарства громадської організації «Сікач» на території НПП «Слобожанський». На прохання організації держу правління звернуло увагу на цю проблему та відхилило дане погодження.

В цьому році Харківська ОО ВЕЛ направила свої сили на проведення громадських екологічних експертиз. Так було проведено експертизи відносно відповідності екологічному та містобудівному законодавству проекту реконструкції центрального парку ім. Горького м. Харкова, відповідності екологічному та містобудівному законодавству проекту технічного переоснащення відділення виробництва безалкогольного пива по вулиці Роганська, 161; оцінки впливу діяльності ОВ «Харківський м'ясокомбінат» на навколишнє середовище; оцінки впливу реконструкції ділянки по виробництву асфальтобетону ТОВ «Паркінг+» щодо відповідності вимогам екологічного та містобудівного законодавства України.

З органами влади **Херсонська ОО ВЕЛ** активно веде співпрацю через громадську раду при Херсонської облдержадміністрації, громадську раду при управлінні охорони навколишнього природного середовища та безпосередньо з облводгоспом.

Для висвітлення актуальних екологічних проблем члени Херсонської ОО ВЕЛ організовували круглі столи за участю голови ОДА за темами «Проблеми

енергозбереження», «Екологічні проблеми і їхнє рішення на Херсонщині», «Шляхи збереження здоров'я населення області» та інших.

Силами Херсонської ОО ВЕЛ було створено Центр сталого розвитку при обласній організації ВЕЛ.

В цьому році Херсонська ОО ВЕЛ багато уваги приділяла питанням довкілля і здоров'я. В рамках цієї діяльності спільно зі Скадовської РДА та медиками Херсона було створено робочу групу з проблеми «Екологія й здоров'я». Члени ВЕЛ на запрошення МОЗ (АР Крим) виступили на семінарі в м. Симеїз з питань захисту здоров'я громадян у сучасній екологічній ситуації. Представники обласної організації ВЕЛ мають прямий постійний зв'язок з Департаментом лікувальної роботи МОЗ і секретаріатом Комітету ВР з питань охорони здоров'я в розробці теми «Екологія і здоров'я».

Продовжується спільна робота з облуправлінням водного господарства: проведено роботу в 6 районах області з впровадження методів оперативного розрахунку поливів в зрошенні. Дана методика консультантів Херсонської ОО ВЕЛ у 2011 р. задіяна на площі 12,5 тис. га. Зазначений досвід було розглянуто і схвалено в січні 2012 року на засіданні облводгосподарства.

Багато років члени **Хмельницької ОО ВЕЛ** виступають проти добудови ядерних реакторів на Хмельницькій АЕС. 13 квітня члени Хмельницької ОО ВЕЛ на громадських слуханнях щодо добудови 3-го та 4-го енергоблоків Хмельницької АЕС знову активно відстоювали позицію щодо недопущення будівництва додаткових реакторів. Керівництву ХАЕС були поставлені запитання щодо поводження з радіоактивними відходами, яких буде вдвічі більше, яким чином вплине на гідроекосистеми басейну р. Горинь збільшення потреб води на охолодження, і в цілому, наскільки доцільною для Хмельниччини і безпечною для України буде добудова АЕС. Громада висловила категоричний протест проти будівництва реакторів на старих конструкціях, які простояли півстоліття не законсервованими. До слухань проводився збір підписів проти добудови реакторів. У резолюції було визначено необхідність проведення місцевого референдуму з цього питання.

До складу Громадської ради при Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища в Черкаській області у результаті рейтингового голосування увійшли три представники **Черкаської ОО ВЕЛ**: головою Громадської ради обрано Свояк Н. І., голову Черкаської МО ВЕЛ, заступниками голови – Майдаченка О. С., голову Корсунь-Шевченківської РО ВЕЛ, Фоміну Н. М., голову Черкаської ОО ВЕЛ.

На засіданні громадської ради під головуванням заступника голови **Чернігівської ОО ВЕЛ** Карпенка Ю. О. розроблена стратегія робіт по впорядкуванню території міста Чернігова.

Великий блок діяльності **Київського МО ВЕЛ** складає співпраця з органами державної влади. КМО ВЕЛ співпрацює з Державним управлінням охорони навколишнього природного середовища в м. Києві, Головним управлінням освіти і науки м. Києва, провідними науковими та науково-дослідними інститутами, вищими й середніми навчальними закладами, бібліотеками, музеями, ботанічними садами, Київським зоопарком.

КМО ВЕЛ є членом Громадської Ради при Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища в м. Києві. Активісти ліги брали участь у нарадах управління охорони навколишнього природного середовища при КМДА з питань екологічних проблем міста Києва та співпраці з громадськими організаціями в їх вирішенні.

РЕГІОНАЛЬНІ ЗАХОДИ

Обласні організації ВЕЛ започатковують свої регіональні заходи, ініціюють проведення заходів різних рівнів (регіональних, міжрегіональних тощо).

На початку червня члени **Дніпропетровських ОО** та МО ВЕЛ відстоювали зелену зону в мікрорайоні Тополя-3, де планувалося знищення дерев та кущів. Для захисту зеленої зони активісти підключили співробітників прокуратури та Дніпропетровської міської ради.

Представники ОО ВЕЛ спільно з Київським еколого-культурним центром та Національним екологічним центром України прийняли участь у Кампанії по недопущенню прийняття законопроекту №7421/02.12.2010, який передбачає дозвіл на здійснення мисливства у зонах антропогенних ландшафтів об'єктів природно-заповідного фонду України. У другій декаді березня законопроект був відізнано авторами.

Активісти обласної організації організували експедицію по малим річкам Новомосковського району області, з метою вивчення та дослідження стану малих річок області. Планувалося проведення подібної експедиції і в Синельниківському районі (керівник експедиції – Барановський Б. О., кандидат біологічних наук, член ВЕЛ).

Член Дніпропетровської ОО ВЕЛ Бурковський О. взяв участь у міжнародному форумі Європейської Степової Групи з проблем степів у Європі. Форум проходив 13–17 червня в м. Умань Черкаської області. Форум представляли гості переважно з країн Західної та Центральної Європи. Більшість доповідей були присвячені методам відродження степів, адже для багатьох європейських країн, як і для України, ця проблема є досить нагальною. Як член ВЕЛ Бурковський О. представив на форумі свою доповідь «Збережемо українські степи!».

Протягом серпня-вересня у пожежонебезпечний період представники Дніпропетровської ОО ВЕЛ як громадські інспектори брали безпосередню участь у гасінні понад 12 степових пожеж в Синельниківському районі, як із залученням органів МВС, так і власними силами.

Проводиться постійна роз'яснювальна робота серед громадян стосовно вимог природоохоронного законодавства та їхніх екологічних прав та виносяться попередження порушникам.

З початку року відправлено 26 офіційних запитів у державні інстанції та з питань екологічної проблематики, у тому числі звернення до Президента України щодо неприпустимості скасування Програми формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 роки.

Дніпропетровська ОО ВЕЛ спільно з громадськими організаціями області звернулась до голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації, голови

Дніпропетровської обласної ради, начальника Держуправління охорони навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області, начальника Державної екологічної інспекції щодо заборони проведення трофі-рейду «Самарські дебрі – 2011» та забезпечення діючої ефективної охорони всього Самарського комплексу від можливого несанкціонованого вторгнення рейдерів в межі території, зарезервованої до заповідання (заїзд машин планувався на кінець березня 2011 р.). В результаті – було заборонено проведення авторалі «Самарські дебрі – 2011» на території Самарського бору.

7–9 травня 2011 р. члени **Житомирської ОО ВЕЛ** (під керівництвом голови – Костриці М. М.) провели екологічну велоекспедицію природно-заповідними об'єктами північної частини Житомирської області. Загальна протяжність маршруту, територією Овруцького та Олевського районів, склала близько 140 км. Маршрут пролягав мальовничими унікальними об'єктами Житомирського Полісся.

Закарпатська ОО ВЕЛ 10 квітня до Дня працівників ракетно-космічної галузі організувала зустріч активістів-екологів Закарпатської області (Міжгірський, Рахівський, Виноградівський, Перечинський райони та м. Ужгорода) з письменниками та поетами. В зустрічі взяло участь більше 50 чоловік. Під час зустрічі було висаджено 16 дерев сакури.

Закарпатська ОО ВЕЛ активне бере участь у різних заходах та проектах, направлених на захист довкілля. Одним з таких заходів – участь у навчальному тренінгу «Side by Side for the Black Sea (Пліч-о-пліч для Чорного моря)», основна мета якого нарощування потенціалу молодіжних громадських організацій за підтримки Європейської Комісії та Програми «Молодь в дії» («Youth in Action»).

Цей тренінг був організований Міжнародним фондом «Чорне море – Каспійське море» (Black Sea – Caspian Sea International Funs – BSCSIF) як перший крок в напрямку попередження забруднення водних ресурсів.

Представники **Одеської ОО ВЕЛ** 16 листопада в м. Одеса взяли участь у зустрічі щодо спорудження лінії електропередачі, яке заплановане між підстанцією Новоодеська (неподалік від міста Одеса) та підстанцією Арциз (в Бесарабському регіоні Одеської області. Для обговорення було запропоновано 6 варіантів проходження траси лінії електропередачі.

На зустрічі були присутні представники Одеської обласної організації ВЕЛ: Авксентьева О. М. (голова Одеської ОО ВЕЛ), Ніколаєнко В. С. (голова Білгород-Дністровського РО ВЕЛ), Орлова Т. М. (голова Овідіопольського РО ВЕЛ), Бондаренко О. С. (член Овідіопольського РО ВЕЛ).

Більшість організацій вважає найбільш прийнятний варіант – траса вздовж дороги через Затоку. Це не були громадські слухання, більше нагадувало засідання «круглого столу», де кожен міг висловити свою думку. Пропозиції можна буде надіслати електронною поштою протягом тижня. Протокол засідання мають надіслати всім присутнім на зустрічі. Ніякого рішення не було прийнято, голосування не планувалося.

Члени **Рівненської ОО ВЕЛ** постійно залучаються до проведення громадських експертиз проектів, які могли мати негативний вплив на навколишнє середовище (АЗС на вул. Київська, перехід ВАТ «Волинь-Цемент» на

використання вугілля замість газу, Цеху гальваніки у м. Сарни та обґрунтування збирання равликів у Рівненській області).

Щорічно до дати Чорнобильської катастрофи проводяться тематичні виставки фотографій, плакатів, присвячених акції «Чорнобильські дзвони».

Члени **Сумської організації ВЕЛ** влітку провели акцію з пропаганди охорони довкілля «Майбутнє довкілля в твоїх руках». Програма акції передбачали анкетування мешканців районів, відвідування музеїв та природних об'єктів, розповсюдження листівок, екологічні трудові десанти в місцях масового відпочинку, зустрічі з представниками влади з проблемних природоохоронних питань. Особливе місце в програмі відводилося навчально-виховним заходам, пов'язаними зі здоровим способом життя молоді, правилами харчування тощо.

Влітку активісти обласної організації ВЕЛ пройшли берегами р. Псел від Миропілля до Сум. Мета такого походу – дослідження стану прибережних зон та русла річки. Під час походу проводили роз'яснювальну роботу серед відпочиваючих в районі крейдяних гір під Могрицею. В результаті було виявлено найбільш антропогенно змінено місце – район Баранівка. Протягом 5–7 км зафіксовано приблизно два десятки стихійних місць відпочинку з наметами, будівлями, автотранспортом та густим димом багать. Результати досліджень та спостережень були опрацьовані та представлені у ЗМІ для інформування громадськості.

На весні члени **Тернопільської ОО ВЕЛ** традиційно проводять заходи з благоустрою території. В цьому році активно пройшла акція «Зелена хвиля», під час якої студенти стоматологічного факультету очистили від сміття територію посадки площею більше 2,6 га.

20 січня голова **Харківської ОО ВЕЛ** Разметаєв С. В. взяв участь в теледебатах в програмі «Особливий погляд» за темою поводження з побутовими відходами в місті Харкові. Теледебати транслювалися з повтором протягом трьох днів на телекомпанії «Фора».

Члени Харківської ОО ВЕЛ взяли участь в проєкті «Cola-Cola ЄВРО 2012» – за право отримати гранд для зміцнення екологічної свідомості жителів міста.

Члени організації в кінці року взяли участь в роботі круглого столу «Співвідношення екологічного, природно-ресурсного, земельного та аграрного права» та практичному семінарі «Пріоритетні напрями планування природоохоронних заходів на 2012 р.». Організований та проведений семінар-тренінг для екологічної громадськості «Механізми та правові норми участі громадськості в процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля». Головною метою цього заходу було інформування громадськості Харківської області в питаннях доступу до екологічної інформації. Учасникам семінару були надані методичні та інформаційні матеріали та розроблений спеціалістами Харківської ОО ВЕЛ довідник для екологічної громадськості «Механізми та правові норми участі громадськості в процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля».

Черкаські активісти проводили регіональні природоохоронні заходи: акцію «Прибери своє місто», екологічні рейди по пляжах м. Черкаси, акцію «Жовте листя». За сприяння Черкаської ОО ВЕЛ НМЦ «Екологічні ініціативи» ініціювали проведення кампанії «Місто без тютюнового диму».

Члени Черкаської ОО ВЕЛ взяли участь у тренінгу «Організація доступу до публічної інформації в органах влади». Під час проведення тренінгу отримано методичні рекомендації щодо практичного впровадження Закону України «Про доступ до публічної інформації» розроблені громадськими експертами в рамках спільного проекту Європейського союзу та Ради Європи та погоджені з Держкомтелерадіо.

Чернігівська ОО ВЕЛ до Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища провела ряд масштабних акцій з благоустрою зелених куточків міста Чернігова. Протягом тижня, з 30 червня по 5 червня, були проведені екологічні акції в урочищі Ялівщина, уроки, тренінги, ігри з екології в шкільних літніх таборах.

Члени **Кримської республіканської організації ВЕЛ** у рамках проекту «За екологічно чисті парки і сквери м. Сімферополя» на 2008–2012 рр., провели відповідні заходи в зонах відпочинку і місцях торгівлі Центрального району м. Сімферополя.

Севастопольська МО ВЕЛ. Вже не перший рік успішно проводиться акція «Зелений офіс» (збір макулатури). Систематично проводить засідання «Зелена вітальня». Обговорюються різні екологічні проблеми та окремі питання екологічного змісту.

РОБОТА СІЛЬСЬКИХ, РАЙОННИХ, МІСЬКИХ ОСЕРЕДКІВ ВЕЛ

Дніпропетровська ОО. **Нікопольський міський осередок ВЕЛ** бере участь у заходах, направлених на підвищення екологічної культури громадян: засідання методичного об'єднання дошкільних працівників на тему «Екологічна освіта – змалку», заходи згідно Програми «Екологічна освіта – змалку» на базі дошкільного закладу №53 «Золотий півнік».

Голова осередку Косих А. І. була обрана до складу Громадської ради при Нікопольському міському голові.

17 березня на засіданні Громадської ради Косих А. І., голова Нікопольського МО ВЕЛ, затверджена головою комітету з питань реалізації та контролю комплексних програм освіти, науки та культури.

Міським осередком ВЕЛ підготовлено та подано Звернення на ім'я міського голови, секретаря Нікопольської міської ради, голови комітету з питань проблем екології довкілля, з метою реалізації програми взаємодії громадських організацій з органами державної влади та місцевого самоврядування щодо розробки та прийняття рішень у сфері захисту довкілля, зокрема, пропонується винести на розгляд у роботі депутатської комісії та комітету громадської ради, а також на громадські слухання питання «Стан зелених насаджень в м. Нікополь та проблеми їх збереження».

26 квітня міський осередок взяв участь у загальноміському мітингу, присвяченому пам'яті 25-річчя Чорнобильської трагедії. Після мітингу був організований круглий стіл для студентської молоді.

У складі туристичного десанту члени Нікопольського осередку та екологів-краєзнавців екоцентру беруть участь в поході «Кримськими гірськими стежками».

Синельниківський РО ВЕЛ до акції «До чистих джерел» розчистили 2 нових джерела, постійно наглядають за 5 джерелами.

Закарпатська ОО ВЕЛ. **Ужгородський районний осередок ВЕЛ** з метою недопущення замору водних живих організмів (риб) в меліоративних каналах, протягом червня місяця спільно з лабораторією Закарпатського облводгоспу та Закарпатдержрибоохороною відслідковували гідрохімічну ситуацію щодо вмісту розчиненого кисню в у водоймах. Завдяки злагодженим діям водогосподарників (Ужгородського міжрайонного управління) та громадськості вдалося не допустити замору риби в водоймах. Надалі моніторинг вмісту розчиненого кисню триватиме.

Київська ОО ВЕЛ. **Бориспільський районний осередок ВЕЛ** постійно здійснюють рейдову перевірку території «Сичової левади» з метою дотримання природоохоронного законодавства.

В цьому році була проведена робота щодо визначення стану існуючих зелених зон та зон з водними об'єктами м. Борисполя. Під час роботи було виявлено території, які потенційно можуть стати зеленими зонами. Результати обстеження та рекомендації були надані постійній депутатській комісії Бориспільської міської ради з питань охорони здоров'я, екології та соціального захисту населення для подальшого складання переліку територій озеленення у м. Борисполі.

До дня Довкілля члени осередку проводили суботники в зеленій зоні Бориспільського МВК: було висаджено 60 садженців.

За ініціативи членів осередку на території Бориспільського міжшкільного навчально-виробничого комбінату було проведені роботи з розчищення екскаватором занедбаної водойми, щотижневі суботники зі створення зеленої зони: земляні роботи, роботи з санітарного очищення території, догляд за насадженнями, окремо був розроблений ескіз ландшафтного дизайну, у якому передбачені рекреаційна зона, спортивно-оздоровча зона та зона культурно-мистецьких заходів для дітей та юнацтва.

Одеська ОО ВЕЛ. **Одеський міський осередок ВЕЛ** виступив організатором тренінгу для бібліотекарів м. Одеси «Роль массовых библиотек в выполнении положений Орхусской конвенции», який відбувся 26 травня на базі Центра екологічної освіти. Тренінг призначений для співробітників, які займаються організацією і проведенням масових заходів в бібліотеках. На тренінгу бібліотекарі отримали консультації по темам: «О положениях Орхусской конвенции», «Инновационные формы массовой работы по экологии в библиотеках». В рамках тренінгу була проведена ділова гра «Применение положений Орхусской конвенции в массовой работе библиотек». З метою отримання інформації по даній екологічній проблемі, учасники тренінгу практикувалися оформляти «Запит на екологічну інформацію» відповідно до вимог «Положення про порядок надання екологічної інформації».

Також був проведений круглий стіл з обміну досвідом. Зокрема, ряд бібліотекарів відзначили, що при підготовці в проведенні масових заходів щодо питань охорони навколишнього середовища, вони використовують посібник для вчителів «Зелений пакет», які були передані ВЕЛ до фондів бібліотек Одеси. На їх

думку, вживання даного посібника істотно полегшує роботу, як в пошуку потрібної інформації, так і в методиці проведення самого заходу.

Овідіопольський районний осередок ВЕЛ з 24 по 27 червня проводив 8-му робочу зустріч Української річкової мережі за організаційної та фінансової підтримки Овідіопольської РДА, Овідіопольської райради, Чорноморської програми «Ветландс Інтернешнл» та Національного екологічного центру України.

Під час зустрічі учасники відвідали Нижньодністровський національний природний парк, Білгород-Дністровську фортецю.

Протягом червня–липня члени осередку виконали роботу зі створення банку даних несанкціонованих сміттєзвалищ на берегах водних об'єктів Овідіопольського району: проведено рейди по берегах річок Барабой, Скуртянка, Аккаржанка, Дальник, Дністровського лиману, Кароліно-Бугазької коси узбережжя Чорного моря. Створено банк даних, відбулися зустрічі з місцевою владою 20 сільських рад, робота з ліквідації звалищ триває.

Протягом жовтня було проведено ряд заходів, присвячених Міжнародному Дню Чорного моря – конкурс малюнків та фоторобіт «Море мого дитинства», вікторина серед учнівської молоді «Найсиніше у світі Чорне море моє...», конкурс на кращу агітаційну листівку, практичні акції по прибиранню узбережжя Чорного моря тощо.

Білгород-Дністровський міський осередок ВЕЛ постійно проводить рейдові перевірки щодо дотримання природоохоронного законодавства.

22 січня члени Білгород-Дністровського РО ВЕЛ провели перевірку стану природоохоронної смуги Дністровського лиману. Головою осередку, Ніколаєнко В. С., громадським інспектором з охорони навколишнього середовища складений акт. Було виявлено відсутність документів на два плавзасоби, посвідчень рибаків та дозволів на квоти у представників ЧП Харківського С. В.

Керівництвом Білгород-Дністровського міськвиконкому планується робота з ініціювання будівництва ТЕЦ в 2-х кілометровій природоохоронній зоні Дністровського лиману, в межі міста в рекреаційній зоні. 3 березня Білгород-Дністровський РО ВЕЛ ініціював запит 10-ти громадських організацій для включення цього питання в орієнтовний план міськвиконкому та проведення консультацій з громадськістю шляхом проведення громадських слухань.

Починаючи з 27 травня районний осередок ВЕЛ кожної п'ятниці проводить громадські слухання щодо розгляду та обговорення «Кодексу чистоти міста Дністровського для Білгорода»). За дорученням Білгород-Дністровського міського голови питання санітарної чистоти і благоустрою території міста винесені в пріоритетні. З цією метою значно активізувала свою діяльність адміністративна комісія виконкому. Інспекція управління ЖКХ починаючи з травня 2011 року кожне порушення правил благоустрою фіксує на фотоапарат.

Членами осередку була проведена робота щодо несанкціонованої розробки в піщаному кар'єрі. В травні на ім'я Білгород-Дністровського міського голови поступила інформація за фактом незаконного вивозу піску з кар'єру розташованого поряд з міськими очисними спорудами. Вже 19 травня був зафіксований перший факт вивозу піску. Проте без присутності співробітника міліції затримувати порушників члени осередку не мають права. В той же час,

впродовж трьох тижнів активістами велося спостереження за цим самовільно розробленому кар'єрі.

11 червня активістами був зафіксований черговий факт вивозу піску. Негайно була викликана оперативно-слідча група Білгород-Дністровського міського відділу ГУ МВС України в Одеській області, затримані порушники, оформлені у присутності представників суспільного формування і районної державно адміністрації всі необхідні документи. Матеріал зареєстрований в книзі обліку злочинів. По даному факту міліцією проводиться перевірка.

За ініціативою міської організації ВЕЛ та підтримки інших громадських організацій в жовтні було проведено громадські слухання по «кодексу чистоти», де керівники служб (СЕС, міліція, представники архітектури), на які покладена відповідальність міською радою за проведення санітарних п'ятниць, звітувалися за роботу протягом останніх 9-ти місяців.

Проводилась робота членами ВЕЛ по протидії будівництва ТЕЦ на твердому паливі на території міста. Роз'яснювалися громаді, депутатському корпусові, керівникам підприємств, організацій, представникам бізнесових структур питання про порушення законодавства України про прийняття рішення будівництва, їх екологічну загрозу для всієї рекреаційної зони Дністровського лиману і Чорного моря. До протидії активно підключилися обласна організація ВЕЛ (Авксентьєва О. М.), Овідіопольська районна організація (Орлова Т. М.). Були підключені представники громадської ради при обласній державній адміністрації Рішенням Б-Дністровської міської ради від 21.12.2011 р. питання будівництва і виділення земель під будівництво ТЕЦ на твердому паливі знято з повістки і заборонено.

Активна участь ВЕЛ в роботі громадської ради при Б-Дністровському міськвиконкомі. Всі питання, що розглядалися на громадській раді пройшли комісію з охорони навколишнього природного середовища, яку очолює районний осередок ВЕЛ. По піднятим екологічним питанням прийняті рішення громадської ради і всі виконуються.

Полтавська ОО ВЕЛ. **Хорольський районний осередок ВЕЛ** ініціював і провів у Хоролі 26 березня Годину Землі, під час якої хорольчани, як і люди в усьому світі вимкнули світло на одну годину, щоб засвідчити необхідність в об'єднаних діях для боротьби зі зміною клімату.

В січні розпочалася реалізація проекту «Запровадження системи роздільного збору, вивозу та переробки твердих побутових відходів – крок до європейського міста», який було створено спільно з Хорольською міською радою, КП «Комунсервіс». У проекті враховано досвід інших міст по роздільному збору ТПВ, у тому числі й нашої області (Миргород, Кременчук, Карлівка) та досвід роботи районного осередку ВЕЛ в ході проекту «Прибери планету». Даний проект став переможцем у Всеукраїнському конкурсі проектів та програм розвитку місцевого самоврядування.

В квітні члени осередку брали участь у заходах міста і району, присвячених 25-річчю катастрофи на Чорнобильській АЕС. Хорольська РО ВЕЛ провела круглий стіл «Відлуння Чорнобильської катастрофи в житті хорольських ліквідаторів» за участю студентів і викладачів агрпрошколи та місцевих ліквідаторів аварії на ЧАЕС.

У жовтні проведені запобіжно-профілактичні роботи по збереженню пам'ятки природи Дуб черешчатий, якому близько 150 років.

На базі Хорольського агропромислового коледжу Полтавської державної аграрної академії проведено дві студентські науково-практичні конференції «Навколишнє середовище та здоров'я людини».

Сумська ОО ВЕЛ. **Пушкарівський сільський осередок ВЕЛ** вже багато років проводить роботу щодо моніторингу популяції білого лелеки. Моніторинг проводиться на території Битнєцької сільради в Канівському природному заповіднику. Члени сільського осередку проводять акцію «Зимовий облік птахів», під час якої проводять облік птахів у зимового період для Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка.

Навесні та восени відбувається акція «За чисте повітря» – проводяться рейди по попередженню спалювання залишків рослинності на полях, вздовж доріг.

Активісти осередку активно долучаються до акції Всеукраїнського екологічної ліги «Посади своє дерево» і проводять свою регіональну акцію «Посади своє дерево і збережи його».

Члени **Сумського міського осередку ВЕЛ** вже не перший рік проводять акцію «Черемша» – проводяться рейдова робота по забороні та попередженню торгівлі черемшею та роз'яснювальна робота (в цьому році проведено 7 рейдів).

Тернопільська ОО ВЕЛ. **Бережанський РО ВЕЛ.** 20–21 жовтня в м. Бережани відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Роль об'єктів природно-заповідного фонду у формуванні екомережі і забезпеченні сталого розвитку територій», яка присвячена 250-річчю з часу заснування Раївського парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення.

Організаторами Конференції виступили: Бережанський агротехнічний інститут Національного університету біоресурсів і природокористування України, Державне управління охорони навколишнього природного середовища у Тернопільській області, Бережанський РО ВЕЛ, Національний екологічний центр України, Екологічний клуб «Край».

Окрім пленарного та секційних засідань проведено пізнавальну екскурсію Бережанським Опіллям та освітньо-пізнавальною екологічною стежкою. Учасники конференції дізналися про перспективу наукових досліджень, проекти реконструкції та збереження біоландшафтного різноманіття Раївського парку; про нові дослідження та відкриття біорізноманіття на території Західно-Подільського горбогір'я (Опілля); обговорили проблеми із формування регіональної екомережі та ін. За результатами конференції прийнята резолюція.

Харківська ОО ВЕЛ. **Дворічанський районний осередок ВЕЛ.** В кінці травня відбувся екологічний зліт молоді району. Були підведені підсумки роботи за рік, ознайомлення з планами на майбутнє, обговорення гострих екологічних проблем регіону.

До Всесвітнього дня охорони навколишнього природного середовища силами районних осередків ВЕЛ та ВДС «Екологічна варта», за підтримки Харківської ОО ВЕЛ були проведення конкурс екологічних плакатів та фестиваль екологічної творчості молоді «Свіжий вітер» (екологічна мода). В заходах в'язали участь учні 9 шкіл району.

Херсонська ОО ВЕЛ. На початку березня **Скадовський районний осередок ВЕЛ** пройшов легалізацію шляхом письмового повідомлення (голова організації – Бартчук І. Д.).

Хмельницька ОО ВЕЛ. **Кам'янець-Подільський районний осередок ВЕЛ** брав участь у роботі Міжнародного тренінгу «Регіональні програми з моніторингу забруднень на рівні громади». З представниками громадських організацій Молдови, Росії, Білорусії поділились досвідом у сфері проведення моніторингових досліджень забруднень пестицидами та іншими речовинами на рівні громади досвідчені модератори з Німеччини. Під час заходу були розроблені напрямки регіонального моніторингу та сформовано шляхи впровадження моніторингу забруднень на місцевому рівні в країнах СНД. Проведено дискусію та обговорення подальших напрямків розвитку руху НУО. Після закінчення тренінгу учасники отримали сертифікати.

Члени районного осередку активно долучилися до організації Міжнародної наукової конференції «Охорона довкілля та проблеми збалансованого природокористування», присвяченої 15-річчю функціонування НПП «Подільські Товтри». В заході взяли участь Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Національний природний парк «Подільські Товтри», Товариство Подільських природодослідників та природолюбів.

Учасники конференції ознайомились з історичними та архітектурними пам'ятками міста, відвідали музей природи НПП «Подільські Товтри» та ряд об'єктів природно-заповідного фонду (геологічну пам'ятку природи загальнодержавного значення «Китайгородське відслонення», Бакотський скельний монастир та ВБУ «Бакотська затока») національного природного парку.

Голову осередку Кучинську О. П. включено в робочу комісію з екологічних питань при Кам'янець-Подільській районній державній адміністрації, також в Координаційну раду Хмельницької облдержадміністрації з питань охорони степових ценозів на території Хмельницької області.

5 червня до Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища районний осередок ВЕЛ підвів підсумки обласного конкурсу «Збережи джерело рідного краю», який проводився в рамках проведення Всеукраїнського конкурсу «До чистих джерел».

16 червня силами осередку був організований та проведений еколого-просвітницький захід в навчально-виховному комплексі с. Грушка Кам'янець-Подільського району.

Районний осередок ВЕЛ здійснює освітньо-виховну роботу: організовуються еколого-навчальні екскурсії студентам-практикантам екологічного факультету Національного авіаційного університету, Кам'янець-Подільського національного університету по об'єктах ПЗФ.

Активна участь представників Кам'янець-Подільського осередку ВЕЛ у 8-й робочій зустрічі Української річкової мережі (24–27.06., смт Овідіополь, Одеська обл.) зі звітом про діяльність зі збереження та відновлення річок.

Члени осередку активно долучилися до святкування Дня Дністра: 7–11 липня відбувся конкурс малюнку, віршів та прози «Дністер – ріка мого дитинства», що проходив на території ТОВ «Позаміський заклад оздоровлення та відпочинку дітей «Дністровська Чайка»; 11 липня проведено обласний науково-

практичний семінар «Охорона водних багатств рідного краю»; встановлено сім інформаційних стендів на берегах річки Дністер в межах території національного природного парку «Подільські Товтри».

Черкаська ОО ВЕЛ. З метою покращання стану річки Рось за ініціативи **Корсунь-Шевченківського районного осередку ВЕЛ**, при підтримці голови райдержадміністрації А. Г. Інашкевича продовжено акцію щодо заліснення берегів Росі. 30 квітня активну участь в акції взяли учні, члени ВДС «Екологічна варта» ЗОШ № 1. Разом із учасниками акції працювало 20 гостей із Києва.

В урочищі Павлівка вздовж захисної смуги річки на площі 400х20 метрів висаджено близько 1000 саджанців дуба червонолистого, які виділив держлісгосп.

Корсунь-Шевченківський осередок ВЕЛ 8 листопада на узбережжі річки «Рось» біля греблі ГЕС провів екологічну акцію з очищення берегів річки. В акції взяли участь учні 8–11 класі міської гімназії, члени ВДС «Екологічна варта», представники міської влади. Було зібрано 20 мішків сміття.

За ініціативи районного осередку відбулося впорядкування джерела «Квіткове» в с. Квіткове Корсунь-Шевченківського району. Автором проекту облаштування криниці виступив Педченко Г. А., заступник голови Корсунь-Шевченківського РО ВЕЛ.

До цієї справи долучилося багато людей: члени осередку ВЕЛ, мешканці села – було проведено 18 суботників (було зібрано 20 мішків сміття) результатом яких було відкриття джерела. Учасників облаштування джерела відзначили грамотами та подарунками.

23 листопада Корсунь-Шевченківський РО ВЕЛ та ВДС «Екологічна варта» підвели підсумки конкурсу «Таємниця лісу на полотні крізь віки», присвяченого 180-річчю з дня народження І. І Шишкіна. Всього на конкурс було надіслано 126 робіт. Конкурсна комісія визначила найкращі роботи за 3 віковими ознаками: молодша, середня та старша групи. Переможців нагороджено подяками та подарунками.

Чернігівська ОО ВЕЛ. **Ріпкинський районний осередок ВЕЛ** проводить роботу щодо залучення молоді до після зимового облаштування джерел питної води на екологічній стежці «Первоцвіт» в околицях сіл Семаки та Зубахи. Очолює роботу голова районного осередку ВЕЛ Попруга В. М.

РОБОТА З ДІТЬМИ ТА МОЛОДДЮ

Одним із пріоритетним напрямком роботи ВЕЛ є освітня діяльність, робота з дітьми та молоддю. Вже багато років ВЕЛ підтримує діяльність Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта»: проводяться спільні заходи, акції; надається допомога у впровадженні активної природоохоронної діяльності, співпраці з державними установами, освітніми закладами, засобами масової інформації; здійснюється методична та організаційна допомога.

Вже багато років поспіль збирає в Криму дітлахів Навчально-тренінговий центр «Екологічна варта», організований за підтримки ВЕЛ. Впродовж цього літа табір прийняв 6 змін: 2 студентські та 4 для вартівців.

Програма роботи центру була дуже насиченою. Вона увібрала і навчання, і роботу, і відпочинок. Екологічна програма роботи у навчальному центрі включала в себе наукову роботу під керівництвом фахівців ВЕЛ.

Під час двох студентських змін пройшли навчання та практику студенти різних вищих навчальних закладів України: Донецького державного університету управління, Львівського національного аграрного університету, Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка, Інституту міського господарства і охорони навколишнього середовища ДонНАБА, Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича, Національного університету «Львівська політехніка», Національного авіаційного університету.

В цьому році Навчально-тренінговий центр «Екологічна варта» відвідали вартівці багатьох регіонів України: Вінницької, Київської, Луганської, Одеської, Полтавської, Харківської, Хмельницької, Чернівецької областей та міста Києва.

24–26 листопада 2011 р. у м. Києві відбувся Екологічний форум дітей та молоді України, який був організований ВДС «Екологічна варта» за підтримки Державної служби молоді та спорту України, Міністерства екології та природних ресурсів України та ВЕЛ. На Форумі, у якому взяло участь понад 400 дітей із 23 регіонів України, розглядалися питання участі дітей та молоді у розв'язанні екологічних проблем, були представлені кращі практики формування досвіду громадянської поведінки шляхом залучення кожного до реальної участі у природоохоронній роботі.

У перший день роботи Форуму відбулися пленарне засідання «Діти України на варті довкілля» та Всеукраїнський конкурс екологічних проєктів «Вирішення регіональних екологічних проблем».

На другий день під час Всеукраїнського фестивалю екологічної творчості молоді «Свіжий вітер» на тему «На варті довкілля рідного краю» було представлено театралізовані виступи 12 колективів з різних куточків України.

Протягом другого та третього днів відбувалися екологічні навчально-виховні семінари «Виховання екологічної свідомості», «Виховання лідера-природоохоронця».

ВЕЛ спільно з іншими організаціями, компаніями проводять заходи, спрямовані на залучення дітей та молоді до природоохоронної і науково-дослідної роботи.

Так, 21 лютого на території «Тетра Пак Україна» відбувся семінар для учнів та вчителів шкіл м. Бровари (Київська область). Під час семінару була проведена презентація «Українського громадського екологічного кодексу», який був розроблений ВЕЛ за підтримки компанії «Тетра Пак Україна», та обговорені питання щодо практичного використання порад, які подані у Кодексі та зміни свого життя на «зелене».

Після семінару для учасників була організована екскурсія на виробництво компанії. Учасники могли ознайомитися з екологічними принципами роботи компанії, побачити на власні очі справжній «зелений» офіс.

8 грудня ВЕЛ спільно з Всеукраїнською молодіжною громадською організацією «Служіння заради миру» організували семінар для студентів

Міжрегіонального вищого професійного училища зв'язку на тему «Вплив кожного на стан довкілля».

Семінар був проведений в тренінгово-ігровій формі. Всі учні брали активну участь: відповідали на питання, проходили тести та висловлювали свої пропозиції щодо покращення екологічного стану довкілля й раціоналізації використання природних ресурсів. Байдужих на заході не було. Найбільш активні студенти були відзначені подарунками, а також всі учасники семінару отримали від ВЕЛ символічні сувеніри на згадку.

Регіональні організації ВЕЛ також проводять еколого-освітню роботу серед дітей та молоді.

Важливою методичною роботою **Волинської ОО ВЕЛ** є програма забезпечення шкіл області краєзнавчими екологічними картами Волині.

Склалась традиція щорічних виставок екологічних робіт «Свій голос віддаю на захист природи». За матеріалами виставок традиційно видаються буклети з кращими роботами.

Члени **Дніпропетровської ОО ВЕЛ** беруть постійно участь в заходах, спрямованих на підвищення рівня екологічної освіти у населення – участь у засіданні методичного об'єднання дошкільних працівників, проведення олімпіад з екології для школярів.

У жовтні **Закарпатської ОО ВЕЛ** спільно із Закарпатським обласним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді, Басейновим управлінням водних ресурсів річки Тиса, лабораторією моніторингу вод провели 1 етап Всеукраїнської дитячої еколого-краєзнавчої естафети «Малі річки – життя України». Метою заходу – дослідження стану малих річок Закарпаття, проведення їх опису, формування екологічної свідомості учнівської молоді, залучення її до природоохоронної діяльності.

На конкурс надійшло дуже багато учнівські роботи з усіх районів області. Роботи є дуже актуальними, особливо для місцевих органів влади та природоохоронних організацій. Найкращі роботи обласної естафети будуть відправлені на Всеукраїнський конкурс, виконавці кращих конкурсних робіт від річкового басейну Тиси (Закарпатська область) будуть делеговані на Міжнародний водний форум, що відбудеться по завершенню конкурсу.

За сприяння обласного управління освіти Закарпатської ОДА, БУВР Тиси за результатами естафети планується видати книгу «Малі річки – життя Закарпаття», а найкращі роботи розмістити на веб-сторінці Басейнового управління водних ресурсів річки Тиса та нагородити переможців цінними подарунками.

Спільно з Харківським гуманітарно-педагогічним інститутом **Харківська ОО ВЕЛ** організувала та провела обласну студентську науково-практичну конференцію «Екологія. Здоров'я. Життя». Метою конференції було виявлення впливу сучасних інноваційних технологій навчання на рівень сформованості екологічної культури. Кращі студенти були нагороджені почесними грамотами, книгами та цінними подарунками від обласної організації ВЕЛ.

Вже не перший рік Харківська ОО ВЕЛ займається організацією роботи літніх таборів для дітей та молоді. В цьому році такий табір був розташований на території національного природного парку «Гомільшанські ліси». Перші зміни

були для студентів-екологів, для яких було передбачено проведення літньої практики, навчально-виховних заходів, відпочинку.

В цьому році члени **Херсонської ОО ВЕЛ** на базі Херсонського державного аграрного університету провели підготовку практикуму для студентів по темі «Моделювання і прогнозування стану навколишнього природного середовища» з використанням карти ВЕЛ.

Черкаська ОО ВЕЛ співпрацює з дошкільними закладами області, проводять конкурси, вікторини, акції для дітей дошкільного віку з метою екологічного виховання.

Обласною організацією спільно з обласною організацією ВДС «Екологічна варта» був організований круглий стіл «Поліпшення методик викладання предмету «Хімія» у школах».

Багато уваги **Чернігівська ОО ВЕЛ** приділяє вихованню екологічно свідомої молоді. В цьому році члени організації організували розповсюдження методичних матеріалів для вчителів щодо проведення уроків, позакласних заходів, організація практичних природоохоронних справ у школах та позашкільних закладах м. Чернігова і Ніжина.

У сфері екологічної освіти і виховання **Київський МО ВЕЛ** тісно співпрацює з КМО ВДС «Екологічна варта». Регулярно проводяться наради з координаторами, методично та організаційно забезпечуються заходи вартівців.

Друкована продукція розповсюджується безкоштовно серед вчителів біології, географії загальноосвітніх шкіл міста Києва для використання у педагогічній діяльності.

Активну участь у заходах КМО ВЕЛ беруть студенти провідних вищих навчальних закладів м. Києва: Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, Національного авіаційного університету, Національного технічного університету України «КПІ», Університету сучасних знань.

РОБОТА ЗІ ЗМІ

Протягом року ВЕЛ плідно співпрацює зі ЗМІ: проводяться прес-конференції; надаються коментарі, інтерв'ю; виступи по радіо та телебаченню з різних актуальних питань щодо стану довкілля.

ВЕЛ співпрацює зі ЗМІ різних видів та рівнів: телевізійна компанія «1+1», телеканали ICTV, Тоніс, НТН, News One, 5 канал, Перший Національний канал, ТК «Ера», радіо «Голос Києва», Українського радіо «Культура», Українське радіо; журнали «Власть денег», «Кореспондент», «Витрина»; газети «Голос України», «День», «Хрещатик»; інтернет-портали «Коментарі», «Обозреватель».

В свою чергу, обласні організації теж постійно співпрацюють з регіональними та національними ЗМІ.

Вінницька ОО ВЕЛ співпрацює з телерадіокомпаніями (ВДТ, ТРК Вінниччина), газетами «33-й канал», «20 хвилин», «Свобода слова».

Членами **Волинської ОО ВЕЛ** підготовлено та опубліковано в обласній «Волинській газеті» статті екологічної тематики: «Бережіть рідкісні рослини» (Терлецький В. К.), «Чисте місто» (Гриневич Т. В., Філіпенко А. Б.).

В першому півріччі відбулося спільне засідання громадської ради на телеканалі «Аверс» за тематикою «Екологічна ситуація на Волині». Протягом року були опубліковані матеріали про діяльність осередків у місцевих газетах (газети Любешівського, Шацького районів).

Дніпропетровська ОО ВЕЛ постійно подає в місцевих засобах масової інформації замітки, статті щодо стану навколишнього середовища в Дніпропетровській області. Протягом року було опубліковано більше 8 статей з екологічної проблематики у місцевої пресі.

16 березня на 11 каналі телебачення відбулась презентація Червоної книги Дніпропетровській області за участю авторів: Травлеєва А. В., Грицана Ю. І (голова ОО ВЕЛ), Барановського Б. І.

Вся робота **Донецької ОО ВЕЛ** висвітлюється на сторінках обласної екологічної газети «Наш край».

Закарпатська ОО ВЕЛ. Протягом 11–13 квітня відбулися виступи голови обласної організації Лобка В. Ю. на телебаченні «Тиса – 1», присвяченими спогадам та роботі із космонавтами, дослідженню космічного простору (Лобко В. Ю. працював в першому філіалі Центру підготовки космонавтів СРСР з 1976 по 1989 рр.).

У **Кіровоградській ОО ВЕЛ** налагоджена співпраця з регіональними ЗМІ: газета «Утренний город», Інтернет-видання «Кіровоград.comments.ua».

Тернопільська ОО ВЕЛ широко висвітлює питання екології і довкілля в ЗМІ. В газеті «Медицина академія» № 18 (299) за 24 вересня 2011 р. були опубліковані статті «Актуальні питання довкілля та здоров'я людини», «Чи шкодить побілка здоров'ю студентів?», автори яких є членами обласної організації ВЕЛ.

Голова Тернопільської ОО ВЕЛ Вадзюк С. Н. взяв участь у проведенні телепередачі по каналу Тонік з питань можливого негативного впливу харчових продуктів з ГМО.

В цьому році плідно співпрацювала **Харківська ОО ВЕЛ** зі ЗМІ з питань поводження з побутовими відходами. Так, в січні голова організації Разметаєв С. В. С. Разметаєв взяв участь в теледебатах в програмі «Особливий погляд» за темою поводження з побутовими відходами в місті Харкові. Теледебати транслювались з повтором протягом трьох днів в ефірі телекомпанії «Фора».

Також на інтернет-сайті «mediaport» було надруковано інтерв'ю голови Харківської ОО ВЕЛ Разметаєва С. В. щодо вирішення проблем поводження з твердими побутовими відходами в Харківській області. Адрес новини: <http://www.mediaport.ua/news/statiy/75315/>

Протягом року в обласній пресі членами **Херсонської ОО ВЕЛ** надруковано 5 матеріалів, на обласному телебаченні зроблено 4 виступи і прийнято участь у 3-х круглих столах.

За 2011 рік члени **Черкаської ОО ВЕЛ** 12 разів виступали на телебаченні та 4 рази на радіо. Всі виступи, інформаційні повідомлення, про роботу Черкаську ОО ВЕЛ на телебаченні зберігаються в електронному вигляді.

Діяльність Черкаської організації висвітлюється в ЗМІ, зокрема, газеті «Місто», «Нова доба», «Черкаський край», «Акцент», обласному телеканалі «Рось».

Силами **Чернігівської ОО ВЕЛ** в цьому році було зроблено 9 повідомлень в інформаційних випусках Чернігівському обласному радіо, 2 сюжети в інформаційному випуску на Чернігівському міському телебаченні, 2 публікації у газеті «Чернігівські відомості».

Київський МО ВЕЛ співпрацює з засобами масової інформації. Заходи організації висвітлюють газети: «Освіта України», «Україна і світ сьогодні», «Хрещатик», «Київський вісник»; радіо «Голос Києва», «Голос України», «Столиця», «Континент», Українське радіо; канали «Перший національний», ТРК «Київ», СТБ, «Тоніс», ТРК «Ера», «1+1»; інтернет-видання «УкрІнформБюро», Kyivpress, «Київ proUA».

Значно посилилась роль нашого сайту (www.ecoleague.net) у формуванні позитивного іміджу ВЕЛ.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

ВЕЛ веде активну видавничу діяльність:

- видається щомісяця бібліотечка ВЕЛ (передплатний індекс 9523);
- раз на два місяці видається журнал «Екологічний вісник» (передплатний індекс 01154);
- один раз у квартал Реферативний журнал «Екологія» (передплатний індекс 9882).

Волинською ОО ВЕЛ за цей рік було видано декілька нових навчальних посібників екологічного спрямування: «Екологічний туризм (Решетюк О. В., Стасюк Л. Л., Терлецький В. К., Філіпенко А. Б.), «Лікарські рослини Полісся з основами фітотерапії» (Решетюк О. В., Стасюк Л. Л., Терлецький В. К., Філіпенко А. Б.).

Силами членів **Дніпропетровської ОО ВЕЛ** було підготовлено та видано Червону книги Дніпропетровської області «Тваринний світ». Також були підготовлені матеріали та видано інформаційний довідник «Заповідна справа», буклетів «Присамар'я дніпровське – перлина природи міжнародного значення», «Регіональний ландшафтний парк «Придніпровський», Самарським плавням – статус регіонального ландшафтного парку», «Орільський природний парк – феномен, проблеми, створення та перспективи». Був створений сайт «Екологія очима студентів» на базі ДДАБтаА.

Харківська ОО ВЕЛ до акції «Збережи ялинку» та конкурсу «Замість ялинки – зимовий букет» розробила та видала книгу «Ілюстрований Червоний список рослин і тварин Харківської області». Було видано довідник для екологічної громадськості «Механізми та правові норми участі громадськості в процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля», який був розповсюджений серед громадських організацій, шкіл та органів місцевого самоврядування Харківської області.

Активом **Херсонської ОО ВЕЛ** підготовлено, видано і впроваджено в практику видання «Інструкція з оперативного планування поливних режимів в зрошенні».